

Glasnik

Medicinskog fakulteta u Splitu

ISSN1846-7946
Lipanj 2025. g.
Vol. 18 br. 1

Partida je čovik

Bijela kuta i novinarsko pero

Naše vrijedne studentice uspješno su spojile zahtjevne medicinske studije s novinarskim i uredničkim radom u fakultetskom Glasniku. Svježim idejama i entuzijazmom unijele su novu perspektivu u našu publikaciju stječući dragocjeno iskustvo timskog rada izvan kliničkog okruženja.

Ružica Bočina, Lucija Skejić i Helena Letica pokazale su da bijela kuta i novinarsko pero sasvim dobro idu zajedno.

SADRŽAJ

4 RIJEČ GLAVNE UREDNICE

5 IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Ante Tonkić
(1965. – 2025.)

6 KOMEMORACIJA U ČAST DEKANA TONKIĆA

Oproštaj od vizionara: Partia je čovik!

8 RAZGOVOR

Prof. dr. sc. Tonko Vlasković

11 SVEUČILIŠNA NAGRAĐA 2024.

Naše lučonoše znanosti

INDEKS IZVRSNOSTI

12 TRIBE inicijativa Giving Voice osvojila prestižnu nagradu na području znanstvenog izdavaštva

13 Deseterostruko povećanje produkcije u samo dva desetljeća

PROSLAVA 28. OBLJETNICE FAKULTETA

14 Ponos Dalmacije: Gotovo tri desetljeća samostalnosti i izvrsnosti

16 Priznanja najuspješnijima

RESURSI

17 Studenti Dentalne medicine dobili najmoderniji rendgenski uređaj

18 MEMORABILIA MEDICA

Zaboravljena istina

PROJEKT.EXE

20 Prestižni projekt za izradu novih standarda u procjeni zdravstvenih tehnologija

21 Prof. dr. sc. Ana Marušić: Povjerenam je vodeća uloga u Europi!

25 Manipulacija digitalnim slikama ugrožava znanstveni integritet

26 Pet milijuna eura za dešifriranje tajni štitnjače

28 Između laboratorija i društvenih mreža: Naš „debunking“

30 Je li dr. Google i vaš kućni liječnik?

COCHRANE – EVIDENCE BASED MEDICINE

31 Leading expert in medical guidelines visits Split

32 Korak bliže GRADE centru u Splitu

33 Nova podružnica Hrvatskog Cochranea u Rijeci

34 Promicanje cochranea na Talijanskom kongresu o dojenju

ZNANOST ZA SVE

35 Festival znanosti 2025: Mreže koje spajaju znanje i znatiželju

38 VREMEPLOV

ETIKA

40 Samoplagiranje nije uvijek neetično!

ANATOMSKI JEZIČNI KUTAK

41 Što su kucavice, a što vlasastice i krvice?

INOVACIJE

42 AI u medicini: Budućnost koja je već počela

45 Nova tehnologija za otkrivanje lijekova

46 Splitska estetska akademija

AGORA MEDICA

48 Medicina životnog stila: U plesu između prevencije i liječenja

52 Sretna usta su sretno tijelo: Oralno zdravlje neodvojivo je od općeg

53 3rd Adriatic Symposium on Obesity: Medical students tackle obesity crisis

54 Plexus Skills 2024: Medicinska edukacija budućnosti u srcu Zagreba

56 Studenti na međunarodnim nefrološkim skupovima

58 OSCON 2025: U žiži kardiovaskularnih inovacija

STUDENT.NET

59 UniStart vol. 2: Međufakultetska studentska suradnja za inovacije u zdravstvu

60 Reparo vraća osmijeh zajednici

62 Slatka strana medicine: Šećerko mijenja pravila igre

64 Znanje i preciznost na ispitu: Natjecanje u izradi magistralnih pripravaka

65 VITA ACTIVA Christmas Gala 2024: It's timeeeee!

66 Donatorski koncert „Nota ljubavi 2024.“

67 DOKTORSKI RADOVI

70 PROMOCIJA MAGISTARA FARMACIJE

71 FOTO KOLAČIĆ / FOTO SAN

Poštovani čitatelji, kolegice i kolege, studenti i zaposlenici Fakulteta, s velikim zadovoljstvom i odgovornošću obraćam vam se prvi put kao glavna urednica našeg fakultetskog glasila preuzimajući kormilo od dosadašnjeg urednika Tonka Vlaka, kojem u ovom broju posvećujemo poseban intervju. Ovo je prilika da zahvalim svom prethodniku, kao i svim prijašnjim glavnim urednicima i članovima uredništva, na predanom radu i vizijama koje su postavili

činivši ovaj časopis važnim dijelom identiteta naše ustanove.

S tugom započinjemo ovaj broj našeg Glasnika zbog iznenadnog odlaska našeg dekana – vrhunskog kliničara i znanstvenika prof. dr. sc. Ante Tonkića, koji je preminuo 12. svibnja. Nadahnuti njegovim primjerom i zahvalni na svemu što je učinio za naš Fakultet obvezujemo se nastaviti i dalje kretati putem kojim je i on s velikim entuzijazmom hodao razvijajući našu ustanovu prema najvišim standardima izvrsnosti. U ovom broju donosimo izvještaj s komemoracije održane njemu u čast.

Donosimo i izvješće s proslave 28. rođendana našeg Fakulteta te, kao i u svakom broju, predstavljamo naše raznovrsne aktivnosti – skupove na kojima smo sudjelovali, događaje koje smo organizirali, projekte koje smo započeli, kao i one koje smo dovršili. Perom naših studenata i profesora dotičemo nove izazove u modernoj medicini, poput uporabe umjetne inteligencije u istraživanjima i liječenju. Izdajamo i dva prestižna projekta iz programa Obzor (Horizon) Europa kojima koordinira upravo naš Fakultet – INNOTHYROGEN i EU4MEDTECH. S ponosom možemo istaknuti da predvodimo istraživanja i inovacije na području procjene inovativnih i visokorizičnih zdravstvenih tehnologija, dešifriramo tajnu štitnjače i uvijek s radošću dočekujemo naše gostujuće profesore i ugledne svjetske znanstvenike na području biomedicine i zdravstva. Nadamo se da će stranice pred vama dobro ocrtati putanju kojom naši znanstvenici splitsku medicinu podižu prema vrhu europske znanosti te ostvaruju plodnu međunarodnu suradnju na raznovrsnim razinama.

Naš Glasnik oduvijek je bio više od pukog informatora – on je uistinu ogledalo Fakulteta i most komunikacije prema široj javnosti. U tom duhu nastavljamo i dalje s namjerom da budemo medij koji će poticati izvrsnost, njegovati zajedništvo i graditi mostove suradnje među različitim sastavnicama naše ustanove i cjelokupne društvene zajednice kojoj služimo edukacijama i formacijama biomedicinskih stručnjaka i znanstvenika. Nadam se da ćemo i dalje biti platforma koja će promovirati vrijednosti kojima težimo: izvrsnost u znanosti i nastavi, međusobno poštovanje, otvorenost prema novim idejama i trajni napredak. Pozivam sve vas da svojim priložima i prijedlozima doprinosite stvaranju sadržaja koji će odražavati dinamičnost i raznolikost aktivnosti Medicinskog fakulteta u Splitu.

S poštovanjem,

Danira Matijaca
Glavna urednica

IMPRESSUM

GLASNIK MEDICINSKOG FAKULTETA

Glasilo Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu

vol. 18, br. 2, lipanj 2025.

Adresa uredništva:

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

Šoltanska 2a, 21000 Split, Hrvatska

e-mail: glasnik@mefst.hr

www.mefst.hr

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA

dr. sc. Danira Matijaca

e-mail: danira.matijaca@mefst.hr

STUDENTSKA UREDNICA

Ružica Bočina

e-mail: ruzica.bocina@mefst.hr

ADMINISTRATIVNA TAJNICA UREDNIŠTVA

Nikolina Vitturi Bagatin, dipl. ing. chem.

e-mail: nikolina.vitturi.bagatin@mefst.hr

UREDNIŠTVO

dr. sc. Lana Barać • doc. dr. sc. Josipa Bukić
• Helena Letica • prof. dr. sc. Valdi Pešutić Pisac
• prof. dr. sc. Mislav Radić • Lucija Skejić
• prof. dr. sc. Ljubo Znaor
• Nikolina Vitturi Bagatin, dipl. ing. chem. tech.
• Dalibor Gabela, dipl. ing.

LEKTOR

Nevena Čudina Turčinov, prof.

LEKTOR ZA ENGESKI

Daniela Reić Šučur, prof.

AUTOR FOTOGRAFIJA

Dalibor Gabela, dipl. ing.

(str. 2 - 9; 17; 20 - 23; 35 - 39; 42; 45; 72)

UPUTA SURADNICIMA I ČITATELJIMA

Glasnik Medicinskog fakulteta glasilu je Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Izlazi dva puta godišnje. Rukopisi se šalju e-mailom na adresu: glasnik@mefst.hr ili e-adresu urednika. Članci ne podliježu recenziji i uredništvo se ne mora slagati s mišljenjem autora. Članci se mogu pretiskati samo uz naznaku izvora.

PRIJAŠNJI UREDNICI

2020 - 2025 Tonko Vlak; 2019 - 2020 Ivica Grković;
2013 - 2018 Milan Ivanišević; 2009 - 2012 Livija Puljak;
2007 - 2009 Ivica Grković

Dizajn: Ivo Mađor

Tisak: Printera, Sv nedelja, lipanj 2025.

Naklada: 300 primjeraka

IZDAVAČ

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu,
Šoltanska 2a, 21000 Split, Croatia

NASLOVNICA:

Dekan Ante Tonkić (Foto: Miro Gabela)

IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Ante Tonkić (1960. - 2025.)

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu i cijela akademska zajednica ostali su bez svog uglednog dekana, prof. dr. sc. Ante Tonkića, koji nas je napustio iznenada i prerano 12. svibnja 2025. Njegovim odlaskom izgubili smo vrsnog znanstvenika, predanog nastavnika i vizionarskog voditelja koji je utkao neizbrisiv trag u razvoj našeg fakulteta i medicine u Hrvatskoj.

Prof. dr. sc. Ante Tonkić rođen je u Splitu, gdje je završio osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je magistrirao i doktorirao. Godine 1994. zaposlio se kao internist gastroenterolog u KBC-u Split, a 2020. izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom izboru na Katedri za internu medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Obnašao je funkcije pročelnika Katedre za internu medicinu, pročelnika Katedre za diplomski ispit te je u dva navrata bio izabran za prodekana za nastavu i studentska pitanja MEFST-a. Od 2020. do 2025. obnašao je funkciju pročelnika kliničkog Odjela za upalne bolesti crijeva KBC-a Split. Od 2020. godine bio je dekan Medicinskog fakulteta u Splitu.

Tijekom Domovinskog rata prof. dr. sc. Ante Tonkić bio je časnik ratnog saniteta 114. i 141. brigade Hrvatske vojske te je odlikovan Spomenicom Domovinskog rata 1990./1992. i Medaljom Oluja

(1995.). Svojim nesebičnim zalaganjem i stručnošću dao je značajan doprinos u zbrinjavanju i liječenju ranjenika tijekom najtežih trenutaka borbe za samostalnost Republike Hrvatske.

Autor je 130 stručnih i znanstvenih publikacija s više od 1250 citata. Izradio je prvu digitalnu nastavnu platformu na Medicinskom fakultetu u Splitu za nastavu iz predmeta Interna medicina te je bio voditelj projekta „Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju” koji je sufinancirala Europska unija.

Bio je nacionalni predstavnik za upalne bolesti crijeva (European Crohn's and Colitis Organisation) te predsjednik Sekcije za praćenje H. pylori infekcije HGD-a. Također je bio redoviti član American Gastroenterological Association (AGA). Dobitnik je dvije rektorove plakete za stručni, znanstveni i nastavni rad (2019. i 2020.), kao i plakete Hrvatskog liječničkog zbora za iznimni znanstveni i nastavni doprinos (2021.).

Oproštaj od vizionara: Partia je čovik!

Split, 16. svibnja 2025. U emotivnom ozračju medicinska i akademska zajednica Splita oprostila se od prof. dr. sc. Ante Tonkića, dekana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, koji je iznenada preminuo 12. svibnja u ranim jutarnjim satima. Komemoracija održana na Medicinskom fakultetu okupila je obitelj, kolege, prijatelje, studente i brojne uglednike iz medicinskih i akademskih krugova. Minutom šutnje odana je počast dekanu, nakon čega su uslijedila obraćanja predstavnika Fakulteta, KBC-a Split, Sveučilišta te studenata. U dirljivim govorima kolege, prijatelji i studenti istaknuli su neizmjeran doprinos prof. Tonkića razvoju medicine i obrazovanja.

Minutom šutnje odana je počast dekanu, nakon čega su uslijedila obraćanja predstavnika Fakulteta, KBC-a Split, Sveučilišta te studenata. U dirljivim govorima kolege, prijatelji i studenti istaknuli su neizmjeran doprinos prof. Tonkića razvoju medicine i obrazovanja.

„Ti studentima nikada nisi ništa uskratio i stalno si se trudio da im u svakom pogledu stručno pomogneš i ljudski izađeš u susret”, emotivno je započela svoje obraćanje prof. dr. sc. Valdi Pešutić-Pisac, predstavnica uprave Medicinskog fakulteta. „Tvoja vizija, ustrajnost i ljudskost ostaju nam inspiracija i nakon tvojeg odlaska. U ovim teškim trenucima suočavanja s iznenadnim gubitkom želimo izraziti zahvalnost za sve što si učinio za naš fakultet, za

budućnost medicine i obrazovanja radeći s toliko strasti i odgovornosti.”

„Energičan, dostojanstven, skroman, uvijek spreman pomoći, saslušati i podržati. Bio je vrhunski gastroenterolog koji je u kontinuitetu u KBC-u radio više od 30 godina živeći svoj poziv u punom smislu riječi”, istaknuo je izvanredni profesor Krešimir Dolić u ime uprave KBC-a Split.

Posebno emotivan trenutak komemoracije bilo je obraćanje prodekanica prof. dr. sc. Katarine Vukojević i prof. Renate Pecotić, koje su podijelile svoja sjećanja na zajednički rad s dekanom: „Započeli smo ovaj put prije pet godina kao tim slijedeći onu tvoju ‘facta, facta, non verba’”, rekla je prodekanica referirajući se na dekanovu omiljenu latinsku izreku koja je postala moto njegova tima. „Na našem

zajedničkom putu bilo je i suza i oštarih rasprava, ali i mnogo smijeha, radosti i zadovoljstva. Zajedno smo se nosili s izazovima poput pandemije, rekonstrukcije fakultetske zgrade, procesa reakreditacije i zakonskih promjena – izazovima koje je teško i nabrojati. Svaki od njih Ante je proživljavao duboko emotivno ustrajno radeći na njihovu rješavanju.”

Rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić, prisjetio se dugogodišnjeg prijateljstva s pokojnim dekanom: „Bio je odličan znanstvenik koji je perfektno govorio engleski i uvijek nas prezentirao u superlativima. Zahvaljujući njemu medicina i naše Sveučilište neprestano su rasli i razvijali se”, poručio je rektor i zaključio govor riječima, „Znate kako kažu naši stari, ‘Bog mu dušu zagrlja’. Neka mu je slava. Dragi Ante, počivaj u miru.”

Prof. Ante Punda, predsjednik stručnog vijeća KBC-a Split, naglasio je: „Odvajnost, upornost, profesionalizam, ali i naglašena britkost bili su njegova osobito prepoznatljiva snaga, dok su isto vrijeme u dubini njegove duše prstile snažne emocije. Nikada nije ostavljao prostora za ravnodušnost i stoga je ostavio poseban, tako snažan trag ne samo u hrvatskoj medicini, znanosti, akademskoj zajednici već i u svima nama koji smo s njim dijelili i naš svakodnevni život.”

„Kad čovjek odlazi prerano, ostaje velika tuga u svima nama. Ali profesor Tonkić ostavio je ostavštinu koja je nemjerljiva. A ta su ostavština tisuće studenata koje je odgojio. Brojne kolegice i kolege koje je naučio kliničkom poslu. Kako se radi, kako se uči, kako se piše znanstveni rad. To su sve ostavštine našeg Ante”, naglasio je prof. dr. sc. Slavko Orešković, dekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu, govoreći u ime dekanske konferencije.

U svom govoru prorektor Sveučilišta u Splitu i bivši dekan Medicinskog fakulteta, prof. Zoran Đogaš prisjetio se izazovnog vremena u kojem je prof. Tonkić preuzeo dekansku dužnost:

„Mandat je Antin započeo u svjetskoj pandemiji. Bilo je to čudno vrijeme, ali znam koliko je to koštalo njegov tim i koliko je to koštalo Antu. Sve je junački odradio.”

Prof. Dragan Primorac također se oprostio od svog prijatelja i kolege: „Antin iznenadni odlazak duboko nas je sve pogodio. On nije bio samo dekan, bio je stup zajednice, prijatelj, vizionar, i prije svega čovjek golema srca. Njegova je prisutnost bila snažna.”

„Posebno ga cijenim jer je sve u medicini i u životu postigao sam, nitko ga nije gurao. Postao je prepoznatljiv i u zemlji i u inozemstvu svojom stručnošću i kolegijalnošću”, istaknuo je njegov dugogodišnji suradnik i prijatelj prof. Željko Puljiz.

Predsjednik Studentskog zbora, Bruno Contri, oprostio se od dekana u ime svih studenata: „Mnogo kolega naglasilo mi je da spomenem kako je dekan bio jednostavan, da bi uvijek na hodniku pozdravio i razmijenio koju riječ. Koliko se god to činilo nebitno, govorilo je o tome koliko je zapravo bio velik čovjek.”

S DRUŠTVENIH MREŽA

(Ivan Rilov, liječnik)

Partija je Ante Tonkić.

Neki ljudi van taknu život i ne traje to puno, al ostavi traga. Partija je i likar i profešur, al ja ću ga isto najviše pantit ka Čovika. Pantit ću one vježbe di smo mi studenti njegove grupe gledali kako i kolege iz drugih grupa, od drugih mentora, dolazu učiti s nama, slušati profu, jer su znali da od njega mogu naučiti, ali i jer su uživali u njegovu društvu. Jer nam je bija prijatelj i uvijek spreman pomoći i savjetovati. Nikad mu nije bilo teško i uvijek bi naša vrmena.

Nekako mi sve ove njegove javne fotografije njemu ne činu pravdu, jer je svugdi ozbiljan, pa se možda čini i dalek. Ja ću uvijek pantiti njegov lagani osmijeh i blagi govor koji bi vam razbija straj i otvara vrata. Ovi grad je prerano osta bez jednog od svojih najboljih.

Familji sućut od srca, a Vama profesore, mirno more, tamo negdi daleko.

Prikazan je kratak video s isječcima iz dekanova života, a komemoracija je završila riječima: „Dok se opraštamo od profesora Tonkića, u sebi trajno pohranjujemo zahvalnost za svaki trenutak proveden s njim, za svaku lekciju koju nas je naučio i za svaki izazov koji smo zajedno prevladali. Dragi naš dekane, počivaj u miru Božjem, u nepoznatom prostoru života gdje sve što je istinito i dobro ne poznaje smrti!”

U glazbenom dijelu komemoracije dekanu su zahvalu iskazali klavirist Ivan Perak, Gabrijela Brajčić i operski bas Božo Župić.

**RAZGOVOR S PROF.
DR. SC. TONKOM VLAKOM,
DOJUČERAŠNJIM GLAVNIM
UREDNIKOM GLASNIKA
MEDICINSKOG FAKULTETA**

*Razgovarala:
dr. sc. Danira Matijaca*

Suprotiv prividu znanja: Glasnik kao ogledalo Fakulteta

Prof. dr. sc. Tonko Vlak istaknuti je hrvatski liječnik i znanstvenik, čija je karijera obilježila razvoj rehabilitacijske medicine i medicinskog obrazovanja u Splitu i Hrvatskoj. Svoju akademsku karijeru započeo je 1992. godine kao asistent na novoosnovanom splitskom ogranku Medicinskog fakulteta u Zagrebu napredujući kroz sve akademske stupnjeve do pozicije profesora u trajnom zvanju 2016. godine. Svojim je radom značajno doprinio razvoju stručnih i sveučilišnih

zdravstvenih studija u Splitu, gdje je osmislio kurikulume usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom te je bio jedan od osnivača sveučilišnog Odjela zdravstvenih studija 2011. godine. Godine 2023. jednoglasno je proglašen počasnim članom Europskog društva za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu (ESPRM) za izvanredne doprinose društvu i skrbi osoba s invaliditetom. Do odlaska u mirovinu 2024. bio je član uredništva prestižnog European Journal

of Physical Rehabilitation Medicine, a od 2021. glavni je urednik našeg časopisa Fizikalna i rehabilitacijska medicina. Član je Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, a u stručnim krugovima slovi kao pionir nutritivne potpore u rehabilitaciji u Hrvatskoj. Bio je i glavni urednik Glasnika Medicinskog fakulteta (2019. – 2024.), a danas se, u mirovini, osvrće na bogatu karijeru tijekom koje je otvorio vrata mnogim mlađim kolegama za ulazak u akademsku zajednicu.

Kažete da niste planirali biti znanstvenik, jer većina studenata kad upiše medicinu vidi sebe uz pacijenta baveći se strukom. Za bavljenje umjetnošću ili sportom kaže se da morate imati 5 % talenta, a 95 % postignuća dolazi s radom. Traži li se slično i u znanosti?

Za sve postoje ljudi koji su više ili manje talentirani. U sportu, što mi je blisko jer se 40 godina bavim sportašima, ponekad možete talent nadomjestiti radom, ali postoje fine razlike koje se uoče kod posebno nadarenih. Tako je i u znanosti. Možete primjenjivati nekakvu šablonu, ali uvijek postoje oni koji imaju posebnu iskru i koji su predvodnici promjena. Neki rade samo na fakultetu, počnu kao znanstveni novaci i asistenti, pa napreduju u znanstveno-nastavnim radnim mjestima. A mi kliničari imamo svoje normalno radno vrijeme u klinici i dodatna opterećenja. Znanstvenici i nastavnici koji su usto i uspješni u kliničkoj praksi, veliko su bogatstvo za medicinski fakultet i te ljude treba posebno cijeniti.

To su radoholičari, zar ne?

Pa da, često... Kad se sjetim stvaranja novog fakulteta, rada na promjeni kurikula, reformi nastave... Bili smo zaduženi za primjenu Bolonje, a ja sam bio koordinator za područje cijele Republike Hrvatske za naš segment nastave. I uz sve to trebate pisati, čitati... Ne zaboravimo, to je doba koje danas možda u vrijeme mobitela i interneta smiješno izgleda, ali tada niste mogli otići na internet i naći neki članak koji vam treba. Morali ste negdje otputovati na kongres, imati poznanika da vam pošalje sažetak rada, otisak, zbornik ili knjigu. Kad sam išao u mirovinu, vi ste se sa mnom šalili rekavši da sam najveći donator naše fakultetske knjižnice. Koliko sam knjiga nosio izvana – sto puta sam bio

u prekomjernoj težini prtljage kad sam se vraćao s kongresa. Sve te knjige smo udomili u knjižnici. Nama je bilo puno teže nego danas. Danas vam je sve dostupno, a nekad ste morali imati određenu razinu stručnosti i znanja da biste otišli na kongres gdje ste mogli nabaviti reprint rada ili časopis.

Kakav to učinak ima na znanost? To što je nekoć bilo teže, je li u nekim aspektima ipak bilo bolje za samu znanost?

Mislim da je bilo bolje jer se danas suočavamo s hiperprodukcijom znanstvenih radova. Tu je i umjetna inteligencija koja predlaže i osmišljava konstrukciju publikacija i sam proces ubrzava. Danas otvorite prozor u virtualni svijet i sve vam je pri ruci. Mi smo prije morali letjeti, putovati, zaslužiti kongres. Kad sam radio doktorat, imao sam dvjestotinjak referenci i sve sam te tiskane knjige ili časopise donio s kongresa.

Zar ne bi veća dostupnost znanstvenih informacija trebala predstavljati nešto pozitivno?

Da, ali tu je i opasnost da stvori lažni privid znanja. Mlađi ljudi imaju osjećaj da puno više znaju nego što objektivno znaju zbog činjenice da su bolje informirani. Taj dotok informacija koji je ogroman daje ljudima osjećaj znanja koje nemaju. Znanje je nešto što uz informaciju traži posvećenost i iskustvo, a iskustvo ne možete dobiti putem *weba*.

Kako biste definirali znanje u vremenu kad „svi sve znaju“?

Mislim da je to prije svega skup informacija koje su protumačene i udružene s iskustvom. Informacija sama za sebe ne predstavlja ništa, samo голу činjenicu. A

kad tu informaciju uklopite u svakodnevni život, u nešto što znate, što vam je svakodnevna praksa – ja govorim s aspekta kliničara, ne samo znanstvenika – onda ona postaje gradivni element znanja.

I što je najvažnije, od informacije bismo trebali imati neke koristi, zar ne?

Slažem se potpuno. Neki put čitate nešto i vidite hrpu fraza koje su odnekud skinute, a koje na kraju možete svesti na dvije-tri suvisle rečenice. Sve ostalo je balast. Možemo reći ovako – znanje je nešto što je neto, a bruto je sve ovo drugo. Tako da bruto treba izbjegavati.

Na koji ste način ušli u svijet znanstvenog izdavaštva? Vi ste trenutno urednik časopisa „Fizikalna i rehabilitacijska medicina“.

Svojevremeno, kad sam bio mlad specijalizant, imali smo profesora Dürriгла, koji je često s nama dijelio mudre izreke. Govorio je: „Ono što nije objavljeno, to se nije ni dogodilo.“ Time nas je motivirao da što god važno napravimo ili otkrijemo, nastojimo negdje objaviti. Razina kvalitete onoga što si radio podudarala se s razinom časopisa koji je to objavio. Tako smo mi počeli svi nešto pisati. No ljubav prema pisanju u meni je najviše probudio profesor Ivo Jajić. On je jako puno publicirao, i to u vrijeme kad ste trebali sve iskucati na pisačem stroju. Kad biste pogriješili jednu riječ, morali biste cijeli list iznova pisati, pa onda rukopis slati poštom koja putuje danima, tjednima... On je u to doba uređivao časopis koji ja danas uređujem, a ja sam mu pomagao radeći stvari koje su mi bile potpuno nove, ali izazovne. Kasnije sam bio u uredničkom odboru časopisa „Reumatizam“ nekih 30-ak godina, pa sam nakon toga postao glavni urednik našeg časopisa „Fizikalna i rehabilitacijska medicina“, koji postoji oko 40 godina. Zanimljivo je

da je to časopis stručnog društva Hrvatskog liječničkog zbora. HLZ ima više od 160 stručnih društava, od čega ih samo osam ima svoj stručni časopis koji redovito izlazi. Zato mi je velika čast što pripadam društvu koje ima svoj časopis te veliko zadovoljstvo i odgovornost što ga uređujem.

Vi ste autor i nekoliko knjiga. Je li pisanje knjiga zahtjevnije u odnosu na pisanje radova?

Pisanje knjiga bilo mi je velik izazov. Kako sam 42 godine radio kao klupski liječnik u košarkaškom klubu Split naučio sam svladavati prepreke. Kad izgubite utakmicu, to je strašno jer u zadnjoj sekundi primite koš i izgubite trofej. Ali za tri dana dolazi nova utakmica i idete naprijed, naučite da vas neuspjeh ne smije obeshrabriti i da on zapravo predstavlja izazov. Meni je upravo pisanje knjiga bilo izazov. Napisao sam dva sveučilišna udžbenika, a raditi na posljednjem bilo mi je posebno zadovoljstvo. Kako sam se približavao mirovini, znao sam da bih trebao iskoristiti to vrijeme i povezati sva svoja znanja. Tako je nastao udžbenik

„Rehabilitacijski modeli u reumatologiji, temeljeni na dokazima”. Koliko znam, nema takvog udžbenika na razini Europe. On obuhvaća sve moje radove utemeljene na *evidence-based* pristupu, pojašnjava postavke medicine temeljene na dokazima i nutritivne potpore u postupcima rehabilitacije. Tako je nastala monografija koja objedinjuje sve što je važno za objektivnost u rehabilitacijskim modelima u reumatologiji.

Što biste naveli kao cilj akademskog izdavaštva?

Cilj je da ono što se objavljuje bude primjenjivo u praksi svakodnevnog života, da temeljem iskustava ljudi koji su puno toga napravili, pa tako i napisali, mladi ljudi, mogu dobiti konkretne smjernice za rad čime god da se bave. Nikome „*l'art pour l'art*” ne služi. Može se sebi staviti kvačica da imaš još jedan rad više, ali to što publiciraš, pogotovo kad govorimo o udžbenicima, mora biti primjenjivo. Ja sam isprva, da bih se naučio pisati, publicirao u manje poznatim časopisima. Kasnije sam pisao za bolje rangirane

i s vremenom postao dio multinacionalnih timova. Od 2016. godine postao sam članom uredništva najvažnijeg časopisa u rehabilitacijskoj medicini – *European Journal of Physical Rehabilitation Medicine*. Nisam nikoga poznavao posebno. Iz uredništva su mi jednostavno poslali *mail* da bi bila čast, prateći što radim i objavljujem, da budem dio njihova tima.

Naposljetku ste postali i glavni urednik našeg fakultetskog Glasnika. Što biste izadvojili kao temeljnu svrhu postojanja jednog takvog glasila?

On bi trebao biti ogledalo fakulteta. Ono što kao ustanova želite pokazati, tu objavljujete. Glasnik je živa cjelina, povezuje sve – i studente, i domare, i čistačice, i profesore, one koji su tek na početku karijere i one koji su došli do zenita. Ja sam preuzeo časopis u doba COVID-a kad se ništa nije događalo, kad nismo znali uopće što će biti sa svima nama. Ona naslovnica na kojoj su sve prazne prostorije našeg fakulteta je nešto od čega se čovjek naježi. Naš je fakultet usitninu živa zajednica više različitih fakulteta – imamo i farmaceute i stomatologe – i moj je cilj bio, što sam u svakom uvodniku ponavljao, da to bude glasnik svih nas, a posebice da pruži studentima priliku da pišu. Jednom sam napisao da bih bio jako zadovoljan kad bi broj stranica našeg sljedećeg Glasnika premašio moj konfekcijski broj. Budući da sam malo puniji, moj je konfekcijski broj negdje oko 60. Uistinu me usrećilo što smo na kraju uspjeli da taj Glasnik u posljednja dva broja ima više od 60 stranica. Važno je da se iz Glasnika vidi da je fakultet živ, da je tu prije svega radi studenata kojima želimo pomoći da ostvare svoje ciljeve i steknu potrebna znanja, da postanu možda bolji ljudi nego što bi bili da nema nas nastavnika na fakultetu.

Velikim koracima grabimo naprijed

20. veljače 2025. Svečana dodjela nagrada za znanost Sveučilišta u Splitu za 2024. godinu održana je u vijećnici Senata Sveučilišta u Splitu „Don Frane Bulić”. Nagrade su primili znanstvenici čiji rad značajno doprinosi vidljivosti i prepoznatljivosti našeg Sveučilišta na europskoj i svjetskoj razini. Odabrani su na temelju ranga u WoSCC i Scopus bazama podataka, pri čemu se vrednovao ukupan broj njihovih radova objavljenih u 2023. godini, izvrsnost časopisa u kojima su radovi objavljeni te doprinos u radu (glavni i dopisni autor).

U području biomedicine i zdravstva nagrađeni su znanstvenici s Medicinskog fakulteta:

- **prof. dr. sc. Katarina Vukojević**
- **izv. prof. dr. sc. Mislav Radić**
- **doc. dr. sc. Benjamin Benzon**

Za mlade znanstvenike, među kojima je nagrađen i **dr. sc. Marko Kumrić** s našeg Medicinskog fakulteta, uzimani su u obzir kandidati s minimalno 3 objavljenih radova u WoSCC ili Scopus bazi.

Nagrade su dodijeljene u ukupno šest

znanstvenih područja, a nagrađeno je 19 znanstvenika Sveučilišta u Splitu.

Svečanosti su nazočili i pozdravne govore održali prof. dr. sc. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, prof. dr. sc. Ivica Puljak, gradonačelnik Splita i Stipe Čogelja, zamjenik splitsko-dalmatinskog župana. Rektor Ljutić nagrađene je nazvao lučonošama znanosti i istaknuo kako Sveučilište zahvaljujući našim izvrsnim znanstvenicima velikim koracima grabi naprijed i bori se da bude među najboljima na europskoj i svjetskoj razini.

TRIBE inicijativa Giving Voice osvojila prestižnu nagradu na području znanstvenog izdavaštva

Inicijativa Giving Voice, kojoj je cilj pružiti potporu ukrajinskim znanstvenicima u objavljivanju istraživanja o ratu, pokrenuta je u sklopu doktorskog studija TRIBE, a međunarodna organizacija Society for Scholarly Publishing dodijelila joj je zlatnu nagradu u kategoriji izvrsnosti za poticanje različitosti, jednakosti, inkluzivnosti ili pristupačnosti.

Baltimore, 29. svibnja 2025.

Međunarodna organizacija Society for Scholarly Publishing (SSP) dodijelila je zlatnu nagradu inicijativi Giving Voice koja pomaže znanstvenicima iz Ukrajine u objavljivanju ratnih iskustava. Pokrenuta je radi pružanja potpore ukrajinskim znanstvenicima u objavljivanju relevantnih istraživanja o ratu u Ukrajini. Giving Voice znanstvenicima nudi resurse za dokumentiranje i analiziranje događaja koji se odvijaju u njihovoj zemlji, čime se osigurava da njihovi glasovi dopru do međunarodne znanstvene zajednice.

Primljena nagrada jedna je od EPIC nagrada (Excellence in Publishing, Information Technology, & Communications Awards)

koje SSP dodjeljuje za izvrsnost u izdavaštvu, informacijskim tehnologijama i komunikacijama. Nagrade se dodjeljuju autorima, izdavačima i komunikacijskim stručnjacima za kvalitetu sadržaja,

inovativne pristupe i profesionalnu izvrsnost u digitalnim i tiskanim medijima. SSP EPIC Awards predstavljaju jedno od najprestižnijih priznanja izvrsnosti u znanstvenom izdavaštvu, informacijskoj tehnologiji i komunikacijama.

» Voditelj doktorskog studija TRIBE prof. dr. sc. Damir Sapunar u posjetu ukrajinskim kolegama

U kategoriji izvrsnosti za poticanje različitosti, jednakosti, inkluzivnosti ili pristupačnosti inicijativa Giving Voice bila je u finalu s projektom „Library Digital Publications – Born – Digital Scholarly Publishing“ američkog sveučilišta Brown te osvojila prvo mjesto. Primljena nagrada inicijativu doktorskog studija TRIBE postavila je među vodeće projekte u području promicanja jednakosti i inkluzivnosti u znanstvenoj zajednici.

ZNANSTVENI UZLET MEFST-a: Deseterostruko povećanje produkcije u samo dva desetljeća

U vremenu kada znanost postaje valuta prestiža i međunarodne prepoznatljivosti, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu (MEFST) bilježi impresivan znanstveni uzlet koji najbolje ilustriraju brojke – s 55 objavljenih znanstvenih radova u 2002. godini na čak 514 u prošloj godini.

Od malog fakulteta do znanstvenog predvodnika Sveučilišta u Splitu – mogao bi glasiti naslov ove akademske priče koja je posebno impresivna kad se uzme u obzir da je riječ o deseterostrukom povećanju znanstvene produkcije u samo dva desetljeća.

Analiza podataka o publikacijama indeksiranim u *Web of Science* (WoS) bazama pokazuje kontinuirani rast s posebno dramatičnim skokom nakon 2019. godine, kada je fakultet ušao u novo zlatno doba znanstvene produkcije.

Kvaliteta, ne samo kvantiteta, obilježava ovaj uspjeh. Od 257 radova proizašlih iz doktorskih istraživanja objavljenih u otvorenom pristupu od 2019. godine, čak 83 % pripada najprestižnijim Q1 i Q2 kategorijama znanstvenih časopisa. Konkretno,

118 radova (45,91 %) objavljeno je u Q1 časopisima, dodatnih 95 (36,96 %) u Q2 časopisima, dok je manji dio objavljen u Q3 (12,84 %) i Q4 (4,28 %) publikacijama.

Ovi rezultati izravno utječu na međunarodni rejting Sveučilišta u Splitu, koje se zahvaljujući medicinskom doprinosu MEFST-a po prvi put u povijesti rangiralo na QS ljestvici najboljih svjetskih sveučilišta 2023. godine.

Znanstveni radovi vrhunske kvalitete, kontinuirani rast međunarodne suradnje i posljedično jačanje znanstvene reputacije fakulteta stvaraju spiralu uspjeha koja privlači nove talente i projekte. Trenutačno Fakultet provodi 30 aktivnih projekata, od kojih je 16 europskih, uz koordinaciju dva prestižna HORIZON projekta vrijedna oko 15 milijuna eura.

Ako se znanstvena produkcija MEFST-a nastavi ovim tempom, daljnje pozicioniranje splitskog Medicinskog fakulteta među elitne biomedicinske institucije u Europi čini se ne samo mogućim već i izglednim scenarijem.

Ponos Dalmacije: Gotovo tri desetljeća samostalnosti i izvrsnosti

Na svečanoj proslavi povodom 28. obljetnice samostalnosti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, održanoj 26. ožujka, prodekanica za znanost, poslijediplomske studije i međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Katarina Vukojević istaknula je impresivne rezultate i međunarodnu prepoznatljivost ove visokoškolske institucije.

“Osobito treba naglasiti da su naši studenti iznimno motivirani za studiranje i da na razini Sveučilišta u Splitu ostvaruju visoku prolaznost te svakako predstavljaju naš najveći kapital,” naglasila je prodekanica Vukojević, dodajući kako će uprava nastaviti podupirati razvoj studentskih udruga i sekcija koje doprinose državnoj

i međunarodnoj prepoznatljivosti fakulteta. Prodekanica Vukojević podsjetila je kako je studij medicine u Splitu započeo 1974. godine kao ogranak Medicinskog fakulteta u Zagrebu, a danas kao samostalni fakultet ima četiri studijska programa: medicina, dentalna medicina, farmacija (u suradnji s Kemijsko-tehnološkim fakultetom) i medicina na engleskom jeziku. Od samostalnosti do danas diplomiralo je 1403 studenta medicine, 347 studenata dentalne medicine, 189 studenata farmacije te 244 studenta medicine na engleskom jeziku. Najvišu akademsku titulu doktora znanosti stekla su 422 znanstvenika.

Rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Dragan Ljutić u svom je obraćanju

istaknuo kako splitsko sveučilište, unatoč značajno manjim financijskim sredstvima u usporedbi s drugim europskim sveučilištima, postiže izvanredne rezultate. Posebno je istaknuo doprinos Medicinskog fakulteta, napomenuvši da diploma “splitske medicine” otvara vrata u cijelom svijetu te da o njenoj kvaliteti najbolje govore citiranost, aktivnost u projektima i znanstvena produktivnost. “Naši znanstvenici objavljuju radove u najprestižnijim svjetskim časopisima. To je prava mjera naše izvrsnosti,” kazao je rektor.

Na svečanoj sjednici, prigodnu čestitku svim djelatnicima te posebno nagrađenim zaposlenicima i studentima uputio

je i predsjednik Studentskog zbora Bruno Kontri "Čestitam svim danas nagrađenim studentima i zaposlenicima. Vjerujem da ste iznimno sretni što je vaš rad nagrađen i što vam se za to odalo priznanje." Posebno je naglasio važnost podrške obitelji, prijatelja i kolega, bez kojih bi, kako je rekao, "puno teže bilo svim dobitnicima ostvariti postignuća u kompetitivnom području kao što je medicina."

Kontri je motivirao i one koji još nisu prepoznati, poručivši im da ne posustaju:

"Borite se za svoje ideale, jer ukoliko se istinski borite za nešto, ma što god to bilo, na kraju ćete izaći kao pobjednici." Otkrio je da ga još samo nekoliko mjeseci dijeli do obrane diplomskog rada i poručio: "Bez obzira na sve teške trenutke, duge noći uz knjigu i mučne ispite, isplatilo se upisati medicinu u Splitu i opet bih učinio isto!"

Osim svečane sjednice, u sklopu proslave organiziran je i posjet djelatnika Medicinskog fakulteta Mediteranskom

institutu za istraživanje života (MEDILS) na Marjanu. Unatoč kišovitom vremenu, u petak 28. ožujka skupina entuzijastičnih djelatnika fakulteta odlučila se na pješčenje od zgrade fakulteta do MEDILS-a. MEDILS-om danas upravlja prof. dr. sc. Katarina Vukojević, koja je pod svojim vodstvom otvorila vrata instituta kolegama s fakulteta za posebno prigodno druženje. Ovaj posjet dodatno je učvrstio već postojeće veze između dvije institucije, što će zasigurno doprinijeti daljnjem razvoju biomedicinskih istraživanja u Splitu.

» Operski bas Božo Župić i klavirist Ivan Perak na proslavi 28. obljetnice Fakulteta

Priznanja najuspješnijima

DEKANOVA NAGRADA

Studenti od druge do završne godine studija s najmanjim ukupnim težinskim prosjekom ocjena 4,0 u akademskoj godini 2023./2024.

	Godina 2.	Godina 3.	Godina 4.	Godina 5.	Godina 6.
Medicina	Petra Koceić-Bilan (5,000)	Ivana Mikas (4,781)	Luka Kolak (4,625)	Gabrijel Peko (4,384)	Sara Borović (4,477)
Medicina na engleskom jeziku	Dražen Jerković (4,439)	Clara Mira Schmailzl (4,377)	-	Malik Enes Masala (4,444)	Beatrice Lukas (4,218)
Dentalna medicina	Antea Vučak (5,000)	Maja Klaneček (4,170)	Ana Franin (4,274)	Josipa Demo (4,469)	Anamarija Morić (4,350)
Farmacija	Marta Sardelić (4,683)	Luciana Mravak (4,313)	Dalia Vaško (4,189)	Barbara Badrov (4,544)	-

POHVALNICE

Diplomirani redoviti studenti u akademskoj godini 2023./2024. s najmanjim ukupnim težinskim prosjekom ocjena na svim godinama studiranja 4,5.

Medicina

Jakov Krka (4,822), Ana Maslač (4,744), Lana Stričević (4,703), Antea Trgo (4,648), Ana Bjeliš (4,645)

Medicina na engleskom jeziku

Leon Sturhahn (4,503)

Dentalna medicina

Ružica Perić (4,687), Marija Badrov (4,659), Marija Baković (4,578)

Farmacija

Mihaela Petričević (4,908), Anja Slišković (4,740), Lorena Rukavina (4,529)

Prvi, posljednji ili dopisni autori znanstvenih članaka objavljenih u 2024. i indeksiranih u WOS-u, u časopisima najvišeg čimbenika odjeka

Temeljne medicinske znanosti

prof. dr. sc. Janoš Terzić

Kliničke medicinske znanosti

izv. prof. dr. sc. Bernarda Lozić

Javno zdravstvo i zdravstvena zaštita

doc. dr. sc. Tina Poklepović Perić

Dentalna medicina

izv. prof. dr. sc. Antonija Tadin

Farmacija

doc. dr. sc. Dario Leskur

Voditelj najuspješnijeg znanstvenog projekta u protekloj kalendarskoj godini prema kumulativnom čimbeniku odjeka radova pridruženih projektu

prof. dr. sc. Janoš Terzić

Projekt: Uloga mikrobiote u razvoju raka mokraćnog mjehura [IP-2020-02-8921]

Kumulativni IF radova pridruženih projektu: 55,4

Student, prvi autor znanstvenog članka objavljenog u 2024. i indeksiranog u WOS-u, u časopisu najvišeg čimbenika odjeka

Ivan Šimunović

Autor najboljeg nastavnog štiva na temelju izvješća Povjerenstva za izdavačku djelatnost

prof. dr. sc. Damir Roje
Sveučilišni udžbenik „U RAĐAONICI“.

Autor najboljeg doktorskog rada prema kumulativnom čimbeniku odjeka radova proizašlih iz doktorskog rada

dr. sc. Mateo Glumac

Pojedinci ili ustanove koji su doprinijeli razvoju i promicanju ugleda Fakulteta

Ružica Bočina, studentica

ZAHVALNICE

Umirovljenim zaposlenicima

Boris Matutinović
Dijana Buljubašić
Zdenka Stipčić
Izv. prof. dr. sc. Branka Polić
Prof. dr. sc. Marijan Saraga
Prof. dr. sc. Julije Meštrović
Izv. prof. dr. sc. Nikola Kolja Poljak
Izv. prof. dr. sc. Igor Barišić
Prof. dr. sc. Tonko Vlák
Prof. dr. sc. Željko Dujić

Studenti dentalne medicine dobili najmoderniji rendgenski uređaj

SPLIT, 14. travnja – Medicinski fakultet u Splitu primio je vrijednu donaciju koja će značajno unaprijediti kvalitetu nastave na studiju Dentalne medicine. Tvrtka Dürr Dental donirala je najmoderniji rendgenski uređaj s digitalnim čitačem vrijedan 16 tisuća eura.

Uređaj je smješten u prostorima Dental Akademikusa, gdje se od 2019. godine izvodi praktična nastava na studiju Dentalne medicine. Riječ je o suvremeno opremljenom vježbalištu za sve kliničke predmete na studiju, uključujući Restaurativnu stomatologiju i Endodontiju, Parodontologiju te Protetiku dentalne medicine. „Ovim se dodatno unapređuje naš klinički rad sa studentima”, izjavila je doc. dr. sc. Marija Roguljić objasnivši da se radi o vrlo vrijednom i važnom uređaju koji je neophodan u svakodnevnom kliničkom radu u svim granama dentalne medicine. „Naši studenti odsada će imati priliku koristiti najmoderniji uređaj za radiološku dijagnostiku, što će značajno unaprijediti njihove kliničke

vještine. Ponosni smo što je naš Fakultet prvi u Hrvatskoj koji ima ovakav uređaj namijenjen studentima za korištenje”, zaključila je doc. dr. sc. Roguljić.

Na vrijednom uređaju, uz doc. dr. sc. Mariju Roguljić koja je sudjelovala u realizaciji donacije, donatorima – predstavniku tvrtke Dürr Dental za hrvatsko tržište Mladenu Kvaterniku i direktoru tvrtke Christianu Schorndorferu – je zahvalio i prodekan za studij Dentalne medicine prof. dr. sc. Ivan Galić predstavivši im aktivnosti nastavnika i studenata u prostorima Dental Akademikusa u kojima pacijenti rado traže i dobivaju različite dentalne usluge.

Christian Schorndorfer, direktor tvrtke koja je donirala vrijedan rendgenski uređaj Medicinskom fakultetu u Splitu, objasnio je motivaciju za ovu značajnu donaciju. „Uvijek nastojimo biti blizu sveučilištima jer ona razvijaju nove metode u dentalnoj medicini, a mi želimo biti dio tog napretka”, kazao je Schorndorfer. „U području skenera poslujemo vrlo uspješno

i raspolažemo različitim tehnologijama. Ovo je način da nove doktore dentalne medicine naučimo raditi na pravi način. Želimo osigurati da studenti imaju sve mogućnosti za rad s novom tehnologijom i opremom i to je glavni razlog zašto doniramo ovakve uređaje.”

Tvrtka planira i buduću suradnju s fakultetom, posebno u području 3D CBCT tehnologije. Osvrnuvši se na nedavni Međunarodni sajam dentalne medicine u Kölnu, Schorndorfer je istaknuo da njegova tvrtka ulazi u područje umjetne inteligencije, što je dodatan razlog za jačanje suradnje sa sveučilištima. „Zaista volim Sveučilište u Splitu. Primijetio sam da ste ovdje mnogo bliže pacijentima i da je veliki fokus stavljen na klinički rad. To je vrlo korisno pacijentima, a i studentima da postanu dobri doktori dentalne medicine”, kazao je na kraju Schorndorfer te dodao kako o njegovu mišljenju o splitskom sveučilištu najviše govori podatak da i njegov sin studira medicinu u Splitu.

Zaboravljena istina: kolijevka hrvatske medicine bio je – Trogir?

Nives Lesandrić, 3. godina Medicine

7 ujutro je. Alarm zvoni, kava miriše, rutina mi ide po špagi. Oblačim se, sjedam u auto i krećem prema fakultetu. Pozdravljam sve koje sretnem, zauzimam mjesto u B102 u prvom redu. Seminar iz farmakologije. Tema: antiparkinsonici. Sve izgleda kao običan dan na faksu. Nije mi ni prošlo kroz glavu koliko je dug i trnovit bio put da bi ova učionica i ovaj studij uopće postojali dok nisam naletjela na članak „Preteče i razvoj visokoškolske medicinske izobrazbe u Dalmaciji: od individualne inicijative do osnutka medicinskog studija u Splitu”. Ipak, ta priča nije samo niz suhoparnih datuma, to je priča o upornosti, o pojedincima koji su davno prije nas shvatili koliko je medicinska edukacija važna za zdravlje naroda i društveni napredak. Među njima, u ovom članku, najviše se ističe dr. Jakov Mirković.

Vizionar iz 18. stoljeća

Dr. Jakov Mirković, rođen na Visu oko 1748., školovan u Padovi (koja je bila centar medicinskog obrazovanja Mletačke Republike), bio je ispred svog vremena. Radio je na Hvaru, u Splitu, Trogiru i Omišu, a ostao je upamćen ne samo kao vrstan liječnik već i kao reformator. Godine 1792. obratio se vlastima u

Veneciji s detaljnim prijedlogom za osnivanje prve medicinske škole u Dalmaciji. Njegov prijedlog nije bio tek puka ideja nego je sadržavao konkretan nastavni plan, popis preporučene literature, pa čak i prijedlog da se u jednoj od splitskih zgrada otvori učilište, dok bi praktični dio nastave bio organiziran u Vojnoj bolnici u Splitu.

Zašto je to bilo potrebno? Tadašnji su kandidati za liječnike, bruce iz Dalmacije, mogli postati doktori bez obveznog dolaska i pohađanja studija, dovoljna je bila preporuka dvaju liječnika i polaganje ispita u Padovi kada nauče potrebno gradivo („mletački je Senat 1681. godine donio odluku kojom su kandidati iz Dalmacije bili oslobođeni redovitog pohađanja nastave, a mogli su se prijaviti za stjecanje doktorata čim bi smatrali da su stekli dovoljno znanja”). Mirković je bio ogorčen takvom praksom smatrajući je izravno odgovornom za rast broja nestručnih, „kvaziliječnika”, što je posebno pogubno u našoj profesiji, u kojoj je neznanje izravno opasno za ljudski život. S druge strane, nisu svi imali financijske mogućnosti za školovanje u Padovi, a želja za stjecanjem doktorske titule navela ih je da odaberu ovaj način obrazovanja. Nažalost, to je imalo negativan utjecaj na kvalitetu

zdravstvene skrbi u Dalmaciji, koja je već bila suočena s brojnim izazovima.

Škola u Trogiru: prvi pokušaj

Iako njegov prijedlog nije prošao mletačke filtere, Mirkovićeva vizija nije zaboravljena. Vlast se promijenila, a pod francuskom upravom 1806. godine u Trogiru osnovana je medicinska škola u sklopu Kolegija sv. Lazara. Mirković je ondje predavao anatomiju, kirurgiju i opstetriciju. Škola je bila skromna, imala je tri učenika (Ivan, Josip i Frane), ali bila je prva svoje vrste na tlu Hrvatske.

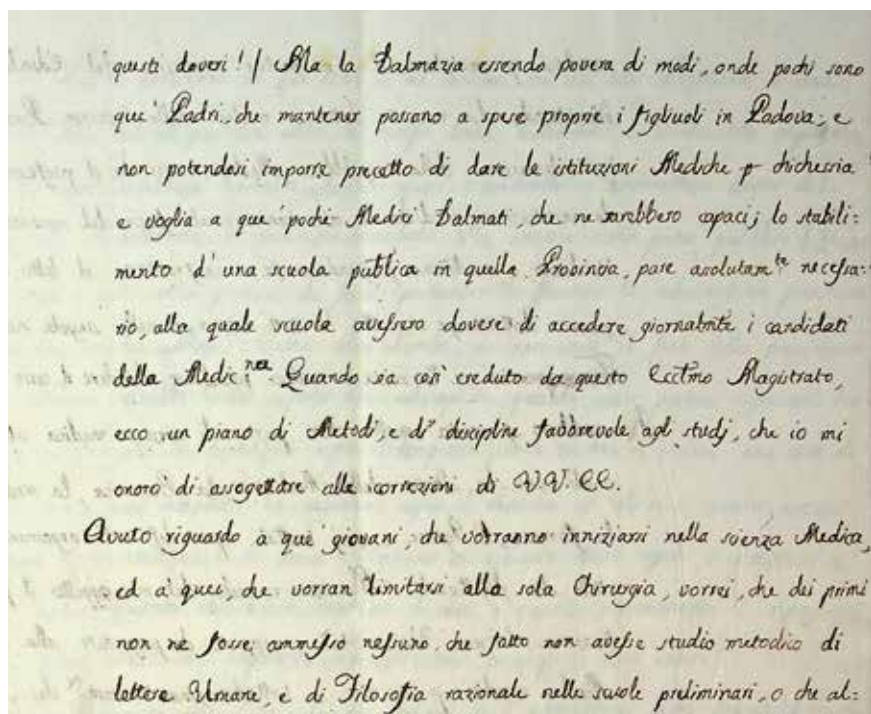
Prvo predavanje održano je 15. studenog 1806., a 20. srpnja 1807. godine održan je prvi ispit iz anatomije u nazočnosti biskupa, gradskih liječnika, francuskih kirurga i ostalih osoba (molim bruce da ovo imaju na umu tijekom usmenog iz Anatomije). Ipak, zbog nedostatka kandidata i političkih previranja, škola je zatvorena već godinu dana nakon, ali može se reći da je prvi oblik sustavne medicinske edukacije u Dalmaciji bio rođen.

Licej u Zadru i prve diplome

Nedugo nakon toga u Zadru je osnovan Licej – visoka škola s medicinskim, farmaceutskim i pravnim programima. „Tu je škola medicine u kojoj se daju lekcije iz

» Današnja crkva sv. Jakova na Čiovu, nekoć crkva sv. Lazara, uz koju je bio podignut franjevački samostan i prostorije Liceja sv. Lazara

» Preslik Mirkovićevog rukopisa iz 1792 u kojem se traži osnivanje medicinske škole u Dalmaciji

osnova medicine, dodavši tomu kirurgiju i opstetriciju s nekoliko lekcija teoretske kemije. Profesor tih nauka je gospodin dr. Giacomo Tommasini, redoviti profesor u Parmi, s plaćom od 800 florina godišnje” (za usporedbu, plaća dr. Mirkovića bila je 200 florina godišnje). Godine 1811. svečano su podijeljene prve akademske diplome – među njima i prva liječnička diploma na hrvatskom tlu. Iako Licej nikad nije imao status pravog sveučilišta, njegova uloga u stvaranju obrazovanog zdravstvenog kadra u Dalmaciji bila je ključna – zato ju i spominjem.

Od ideje do stvarnosti: 20. stoljeće

Nakon kratkog zatišja ideja o splitskom medicinskom fakultetu ponovno se aktualizira u Drugom svjetskom ratu. Prvi medicinski fakultet na području naše zemlje osnovan je u Zagrebu 1917. Hrvatska državna vlada 1944. donosi zakonsku odredbu o osnivanju medicinskih fakulteta u Sarajevu i Splitu, sarajevski fakultet zaživio je te iste godine,

dok je splitski ostao na papiru zbog ratnih okolnosti. Oba fakulteta trebala su biti u sastavu Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu.

Sljedeći koraci prema osnivanju Medicinskog fakulteta u Splitu počeli su 1960. godine, kada je formiran Inicijativni odbor za izradu elaborata o organizaciji zdravstvene zaštite i medicinske edukacije u Dalmaciji. Iako je u izradi elaborata sudjelovalo pedesetak liječnika i stručnjaka, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu nije prihvatio ovaj prijedlog.

Početak nastave na Medicinskom fakultetu u Splitu bio je planiran za 1974., no zbog nezainteresiranosti studenata nastava nije započela. Godine 1975. odlučeno je osnivanje cijele V. godine studija, s početkom nastave u 1975/76. godini. Medicinski fakultet u Splitu, u sklopu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, svečano je otvoren 31. listopada 1975. godine za 9. i 10. semestar, a prof. dr. Zvonimir Krajina, tadašnji dekan

Medicinskog fakulteta u Zagrebu, održao je uvodno predavanje studentima na temu „Parcijalni zahvati na grlu kod malignoma” iz otorinolaringologije. Godine 1979. uvodi se puni petogodišnji studij Medicine, a konačno, 1997. godine, više od dva stoljeća nakon Mirkovićeve ideje, Split dobiva vlastiti medicinski fakultet. Priča o razvoju medicinske edukacije u Dalmaciji nije samo povijesna zanimljivost, ona je svjedočanstvo o tome kako ustrajnost pojedinaca, upornost zajednice i važnost obrazovanja mogu pobijediti političke barijere i društvenu nebrigu. Mirkovića izjava „nema zvanja bez danka obaveza, nema stručnjaka bez šegrtovanja” primjenjiva je i danas. Zato kad idući put budete čekali red u menzi ili budete prolazili toplom vezom, sjetite se da se nalazite u prostorima koji su prije 200 godina postojali samo u nečijem snu. Danas živimo taj san, a na nama je da nastavimo sanjati još veće i hrabrije snove te pomičemo granice za one koji dolaze nakon nas.

Prestižni projekt za izradu novih standarda u procjeni zdravstvenih tehnologija

Split, prosinac 2024.

U Splitu je 3. i 4. prosinca održan inicijalni sastanak EU4MEDTECH projekta kojemu je cilj u sljedeće četiri godine razviti okvir za praćenje inovativnih i visokorizičnih medicinskih uređaja. Njime bi se standardizirali pristupi i kriteriji za pronalaženje i vrednovanje kliničkih dokaza o učinkovitosti i sigurnosti takvih uređaja.

Osim metodološkog okvira EU4MEDTECH razvit će i naprednu digitalnu platformu koja će olakšati primjenu novih standarda. Proizvođačima medicinskih uređaja, regulatornim tijelima i drugim dionicima na taj će se način omogućiti jednostavniji pristup smjernicama i alatima za procjenu rizika i učinkovitosti. Bit će to prvi sveobuhvatni digitalni alat koji će pratiti medicinski uređaj tijekom njegova cijelog životnog ciklusa – od razvoja i plasiranja na tržište do kasnije kliničke uporabe. Na taj će se način ubrzati proces certificiranja visokorizičnih i inovativnih medicinskih uređaja te povećati sigurnost pacijenata.

Projekt će testirati novi okvir na tri kategorije medicinskih uređaja:

- klasa III i implantabilni medicinski uređaji
- klasa C/D *in vitro* dijagnostički medicinski uređaji
- medicinski softver i visoko inovativni uređaji.

Riječ je o prestižnom projektu od iznimne važnosti za javno zdravstvo u cijeloj Europi koji okuplja impresivan konzorcij EU institucija i raspolaže s više od 7 milijuna eura dodijeljenih iz EU programa HORIZON (OBZOR). Činjenica da je njegov idejni začetnik i glavni nositelj upravo Medicinski fakultet u Splitu važno je priznanje za hrvatske znanstvenike i stručnjake koje splitsku medicinu stavlja u središte europskih napora za unapređenje sigurnosti medicinskih uređaja.

RAZGOVOR s voditeljicom EU4MEDTECH projekta, prof. dr. sc. Anom Marušić, koja je ujedno i voditeljica Centra za medicinu utemeljenu na dokazima pri Medicinskom fakultetu u Splitu

Razgovarala: dr. sc. Ružica Bandić

Povjerenam je vodeća uloga u Europi!

Novi okvir za kontrolu proizvodnje i praćenje visokorizičnih i inovativnih medicinskih uređaja

Health Technology Assessment (HTA) izraz je koji se u javnom prostoru i raspravama sve češće spominje. Što on točno predstavlja?

HTA je sustavni postupak procjene svojstava, učinaka i utjecaja zdravstvenih

tehnologija kao što su dijagnostička sredstva, medicinski uređaji, lijekovi, postupci i slično. HTA omogućuje donošenje informiranih, racionalnih i pravednih odluka za postizanje optimalne iskorisćenosti resursa i kvalitetne zdravstvene skrbi. Od 2025. godine u primjeni je i EU Uredba o procjeni zdravstvenih tehnologija, koja objedinjuje kliničke procjene na razini EU.

Otkud ideja za projekt i tko sve sudjeluje u njegovoj realizaciji?

Projekt je nastao zbog potrebe za razvojem okvira za procjenu kliničkih i izvedbenih dokaza za visokorizične i inovativne medicinske uređaje i *in vitro* dijagnostičke uređaje unutar EU-a s obzirom na izazove novih EU uredbi. Planiramo razviti digitalni alat koji će pomoći proizvođačima medicinskih uređaja u pripremi potrebne dokumentacije za registraciju proizvoda na tržištu Europske unije. Projektni konzorcij čine partneri s iskustvom u regulaciji, digitalnom zdravstvu i inovacijama u

medicinskim uređajima. Ključni su partneri u Hrvatskoj Klinički bolnički centar Split i tvrtka E.C.H.R. iz Splita. U Europi surađujemo sa stručnjacima iz regulatornih, medicinskih, kliničkih, informatičkih, kibernetičkih i poslovnih područja. Naš je Fakultet koordinator projekta, što znači da upravlja njime i predstavlja ga na nacionalnim i međunarodnim razinama. Također, odgovorni smo za koordinaciju partnera, praćenje napretka, osiguravanje usklađenosti s pravilnicima te upravljanje financijama.

Projektu je dodijeljen višemilijunski budžet. U što će se novac ulagati?

Ukupni je budžet projekta nešto više od 7,6 milijuna eura, od čega je Medicinski fakultet dobio oko 800 tisuća eura. Sredstva će se ulagati u razvoj digitalne platforme, istraživanje novih metodologija, obrazovne programe, testiranje i evaluaciju, upravljanje projektom te diseminaciju rezultata s ciljem poboljšanja HTA procesa i ubrzanja pristupa inovativnim medicinskim tehnologijama.

Na kojim će zadacima raditi splitski tim?

Tim iz Splita okuplja stručnjake različitih profila – doktore medicine, doktore dentalne medicine, stručnjake za obradu i analizu podataka te administrativne službenike, koji zajedno osiguravaju interdisciplinarni pristup projektu. Nove EU uredbe zahtijevaju kliničke dokaze za visokorizične i inovativne uređaje, no ne određuju pobliže koji su to dokazi potrebni. Naš je trenutni fokus na analizi postojećih smjernica i metodologije za stvaranje tih dokaza s ciljem pružanja jasnijih smjernica i standardizacije procesa evaluacije. Aktivno ćemo sudjelovati u razvoju okvira te u testiranju i evaluaciji samog okvira i digitalne platforme, koji će se, u suradnji s KBC-om Split testirati i na inovacijama iz Splita, uključujući naprednu intraoperativnu navigacijsku tehnologiju za precizno i sigurno bušenje kosti u ortopedskim kirurškim zahvatima.

HTA postupke u EU-u želimo učiniti bržima i učinkovitijima

Koje specifične probleme u području HTA-a nastojite riješiti?

Glavni su ciljevi projekta razvoj digitalnog okvira za procjenu kliničkih i izvedbenih dokaza za visokorizične i inovativne medicinske uređaje i *in vitro* dijagnostiku te poboljšanje učinkovitosti HTA postupka unutar EU-a. Specifični problemi koje nastojimo riješiti uključuju produžena vremena certifikacije, kašnjenja u procesima HTA-a zbog ograničenih kapaciteta regulatornih tijela te odgode u odlukama o naknadama i pristupu pacijenata novim tehnologijama. Očekivani rezultati projekta uključuju razvoj okvira za upravljanje životnim ciklusom visokorizičnih i inovativnih medicinskih uređaja i *in vitro* dijagnostike, standardizaciju modela za evaluaciju kliničkih i izvedbenih dokaza te poboljšanje metodologija za usklađenost s regulativama. Na digitalnoj platformi bit će omogućeni regulatorni kanali komunikacije, globalni pretraživač i obuka za dionike, što će unaprijediti operativnu učinkovitost proizvođača i regulatornih tijela. Smanjit će se rizik od povlačenja proizvoda s tržišta osiguravajući konkurentnost i održivost europskih proizvođača, osobito malih i srednjih poduzeća. Dugoročno, projekt

će smanjiti troškove, povećati kapacitete i osigurati održivost platforme uz širenje rezultata na širu zajednicu.

Kako će rezultati projekta utjecati na donošenje odluka u zdravstvenom sustavu? Hoće li pacijenti osjetiti koristi?

Rezultati projekta omogućit će bržu, transparentniju i znanstveno utemeljenu procjenu novih medicinskih tehnologija, što će ubrzati donošenje odluka u zdravstvenom sustavu i povećati njihovu kvalitetu. Pacijenti će osjetiti korist zahvaljujući bržem pristupu inovativnim i sigurnim medicinskim proizvodima i dijagnostici, čime će se poboljšati kvaliteta liječenja i zdravstveni ishodi.

U kojoj su mjeri dosadašnje odluke o zdravstvenim tehnologijama u Hrvatskoj bile temeljene na znanstvenim dokazima i sustavnim procjenama?

Uglavnom nisu bile temeljene na formaliziranim procjenama zdravstvenih tehnologija, već su se često donosile bez sustavne analize kliničke učinkovitosti, troškovne isplativosti i utjecaja na zdravstveni sustav. Stupanjem na snagu europske Uredbe o procjeni zdravstvenih tehnologija očekuje se da će se ova praksa postupno

promijeniti, uz jačanje metodološkog okvira i usklađivanje s EU standardima.

Može li EU4MEDTECH odgovoriti na aktualne izazove u zdravstvu poput rastućih troškova i održivosti zdravstvenih sustava?

Projekt će pružiti rješenja koja povećavaju učinkovitost evaluacije medicinskih tehnologija – digitalizacijom, standardizacijom i automatizacijom procesa smanjit će se administrativni i financijski tereti. Time će se omogućiti racionalnije upravljanje resursima, bolja kontrola troškova te održivije planiranje zdravstvenih usluga.

Splitska medicina – relevantan sudionik u području regulatorne znanosti, digitalne medicine i HTA-a

Što koordinacija ovakvog jednog projekta znači za Medicinski fakultet u Splitu? Je li Vama ovo najveći EU projekt koji vodite?

EU4MEDTECH značajno jača vidljivost i znanstvenu prepoznatljivost Medicinskog fakulteta u Splitu na europskoj razini. Suradnjom s trinaest međunarodnih partnera Fakultet se pozicionira

kao relevantan sudionik u području regulatorne znanosti, digitalne medicine i HTA-a. Da, ovo je jedan od najvećih EU projekata koji vodimo, s izravnim utjecajem na europske politike i prakse vezane za medicinske proizvode.

Postoje li slični projekti Obzora Europa u području HTA-a? Što pristup vaše istraživačke skupine čini jedinstvenim?

Niz je projekata unutar programa Obzora Europa koji se odnose na medicinske uređaje, no naš se pristup razlikuje po integraciji regulative i HTA procesa te snažnom naglasku na digitalizaciju i praktičnu primjenjivost razvijenih rješenja. Razvijamo i testiramo konkretan okvir i platformu utemeljenu na umjetnoj inteligenciji za unapređenje kliničke i izvedbene procjene visokorizičnih i inovativnih medicinskih uređaja i *in vitro* dijagnostike. U ovaj proces uključeni su stručnjaci iz različitih područja – od prava preko informacijskih tehnologija do kliničke prakse. Novi standardizirani modeli evaluacije, zajedničke specifikacije i poboljšane metode olakšat će usklađenost s EU odredbama, dok će interaktivna platforma služiti za provjeru spremnosti dokumentacije i dokaza prije službenog podnošenja nadležnim regulatornim tijelima.

Koliko je hrvatska ekspertiza u području HTA-a prepoznata u Europi i kako projekt doprinosi toj prepoznatljivosti?

Stručnost je u području HTA-a u Hrvatskoj u rastu, ali zaostaje u usporedbi s vodećim europskim centrima. Ovaj će projekt pridonijeti prepoznatljivosti hrvatske ekspertize jer uključuje domaće stručnjake u razvoju europskih rješenja i standarda, čime se otvaraju mogućnosti za daljnju suradnju i jačanje domaćih kapaciteta. Donedavno je postojala Agencija

za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, čiji je Odjel za procjenu zdravstvenih tehnologija postavio temelje za daljnji razvoj hrvatske ekspertize u HTA sektoru. U našoj istraživačkoj skupini u Centru za istraživanja u biomedicini i zdravstvu dva stručnjaka, dr. sc. Nensi Bralić, dr. med. dent., i Miro Vuković, dr. med., završila su formalno obrazovanje iz HTA-a, s posebnim naglaskom na ekonomske analize koje su dio procjene zdravstvenih tehnologija.

Važna su nam različita mišljenja – uključujemo pacijente, zdravstvene djelatnike, regulatorna tijela i donositelje odluka

S kojim se izazovima suočavate u provedbi ovako kompleksnog međunarodnog projekta?

Glavni izazovi uključuju koordinaciju među partnerima iz različitih zemalja i disciplina, osiguravanje usklađenosti s regulativama koje se stalno mijenjaju te razvoj digitalnih rješenja koja moraju zadovoljiti visoke standarde sigurnosti i interoperabilnosti. Također, izazovno je osigurati ravnotežu između znanstvene rigoroznosti i praktične primjenjivosti rezultata.

Kako planirate osigurati da rezultati projekta budu implementirani u stvarnu praksu zdravstvenih sustava?

Projekt uključuje kontinuirano uključivanje dionika iz stvarnog sektora – od regulatornih tijela do HTA agencija i kliničara – kako bi rješenja bila usklađena s praksom i potrebama sustava. Rezultati će se dijeliti u skladu s FAIR principima za dijeljenje podataka, što omogućava njihovu široku primjenu. Razvit ćemo smjernice, preporuke i digitalne alate spremne

za integraciju u postojeće procese. Dionici poput pacijenata, zdravstvenih djelatnika, regulatornih tijela i donositelja odluka aktivno će biti uključeni u projekt putem radionica, savjetodavnih odbora i konzultacijskih procesa. Njihova perspektiva ključna je u uspostavi okvira i digitalne platforme kako bi rješenja bila usmjerena na stvarne potrebe korisnika i sustava.

Kakvi su planovi za diseminaciju rezultata projekta u znanstvenoj zajednici i široj javnosti?

Planiramo objavu znanstvenih radova u relevantnim časopisima, sudjelovanje na međunarodnim konferencijama te izradu otvoreno dostupnih alata i dokumenata. Također, koristit ćemo digitalne kanale, društvene mreže i stručne portale za komunikaciju prema široj javnosti, uz organizaciju događanja i radionica za dionike i krajnje korisnike.

Povećavamo konkurentnost i stvaramo nove generacije HTA stručnjaka

Hoće li projekt utjecati na obrazovanje studenata i mladih znanstvenika na Medicinskom fakultetu u Splitu?

Projekt omogućuje studentima i mladim znanstvenicima uključivanje u konkretna međunarodna istraživanja, rad u interdisciplinarnim timovima te stjecanje znanja o HTA-u, regulativi i digitalnim tehnologijama. Sudjelovanje u razvoju stvarnih rješenja pruža im vrijedno iskustvo i vještine koje su tražene na europskom tržištu rada. Planiramo razviti nove obrazovne sadržaje, uključujući radionice, izborne predmete i stručne tečajeve iz područja HTA-a, regulative i digitalne evaluacije medicinskih tehnologija.

Koliko je doktoranada i postdoktoranada uključeno u projekt? Stvarate li ovim projektom novu generaciju HTA stručnjaka?

U projekt su trenutno uključena dva doktoranda i jedan postdoktorand na našem fakultetu, a dodatni mladi istraživači planiraju se uključiti u sve tri faze projekta. Mentorstvom, istraživačkim radom i međunarodnom suradnjom projekt aktivno doprinosi stvaranju nove generacije HTA stručnjaka i jačanju hrvatskih kapaciteta u ovom području.

Što će biti s HTA-om u Hrvatskoj nakon završetka projekta? Hoće li se uspostaviti trajni nacionalni HTA sustav?

Nakon završetka ovog projekta očekujemo značajan napredak u području HTA-a u Hrvatskoj, s uspostavom temelja za trajni nacionalni HTA sustav. Projekt će pomoći razviti kapacitete, alate i metodologije, koji će omogućiti integraciju HTA-a u nacionalne procese donošenja odluka u zdravstvu. S obzirom na postavljene standarde i jačanje suradnje s europskim institucijama, postoji velika potreba da se HTA sustav institucionalizira i postane trajna komponenta hrvatskog zdravstvenog sustava.

Kako će iskustvo stečeno ovim projektom utjecati na buduće prijave za EU projekte Medicinskog fakulteta u Splitu?

Iskustvo stečeno ovim projektom značajno će unaprijediti kapacitete fakulteta za prijavu na buduće EU projekte. Radom u međunarodnoj suradnji, razvojem inovativnih alata i metodologija te provedbom složenih istraživačkih inicijativa fakultet će ojačati svoju reputaciju i stručnost, čime će povećati konkurentnost u budućim prijavama za EU financiranje. Također, iskustvo u upravljanju velikim međunarodnim projektima omogućit će bolje planiranje, implementaciju i diseminaciju rezultata.

CHANGER Café webinar: Manipulacija digitalnim slikama ugrožava znanstveni integritet

 dr. sc. Antonija Mijatović

Kako etički upotrebljavati digitalne slike u znanstvenim istraživanjima i prepoznati potencijalne manipulacije bile su glavne teme drugog CHANGER Café webinaru održanog 29. travnja. Webinar je okupio međunarodne stručnjake koji su raspravljali o rastućem problemu manipulacije slikovnim materijalima u znanstvenoj zajednici. Dr. sc. Antonija Mijatović, poslijedoktorandica sa Sveučilišta u Splitu i specijalistica za istraživački integritet, bila je glavna predavačica koja je nizom primjera i analiza upozorila na etičku problematiku manipulacije digitalnim slikama, osobito u biomedicinskom području. „Nepravilna obrada digitalnih slika može imati dalekosežne posljedice – od netočnih znanstvenih rezultata do potencijalno opasnih terapijskih pristupa”, istaknula je dr. Mijatović tijekom svog izlaganja.

Projekt s europskim potpisom

CHANGER (CHallenges and innovative chaNGes in research Ethics Reviews) trogodišnji je projekt koordinacije i potpore koji financira Europska unija putem programa Horizon Europe – WIDERA. Glavni je cilj projekta unaprijediti procese etičkog pregleda istraživanja u Europi s posebnim fokusom na jačanje kapaciteta istraživača i etičkih povjerenstava. Projekt razvija inovativne alate i pristupe

koji podržavaju koncept „etike po dizajnu” te promiče odgovornost i transparentnost u istraživačkom procesu, što je posebno važno u doba kada digitalne tehnologije omogućuju sve sofisticiranije oblike manipulacije podacima.

Tijekom webinaru stručnjaci su predstavili i različite tehnologije koje se koriste za otkrivanje manipulacija digitalnim slikama. Poseban naglasak stavljen je na tradicionalne fotoforenzičke alate poput analize metapodataka i provjere autentičnosti piksela, ali i na najnovije metode temeljene na umjetnoj inteligenciji koje mogu automatizirati detekciju nepravilnosti. „Moramo educirati istraživače o etičkim standardima u korištenju digitalnih slika. Tehnologija nam može pomoći u otkrivanju manipulacija, ali

ključna je izgradnja kulture etičkog postupanja s podacima od samog početka istraživačkog procesa”, zaključila je Mijatović.

Webinar je privukao sudionike iz različitih europskih zemalja, a cijeli događaj dostupan je za gledanje na službenim stranicama CHANGER projekta (changer-project.eu). Ovo je bio drugi u nizu CHANGER Café webinaru koji se bave različitim aspektima etike u znanstvenim istraživanjima, a organizatori najavljuju nastavak serije s novim temama i predavačima u skoroj budućnosti.

Za dodatne informacije o projektu CHANGER i nadolazećim događajima posjetite službenu stranicu projekta: changer-project.eu

Među najboljima u Europi: Pet milijuna eura za dešifriranje tajni štitnjače

Split, 14. travnja 2025.

U prostorima Medicinskog fakulteta u Splitu predstavljen je projekt InnoThyroGen, vrijedan 5 milijuna eura, koji će uz pomoć personalizirane medicine tražiti odgovore na pitanja zašto neke osobe razvijaju bolesti štitnjače te kako im pružiti učinkovitiju terapiju. Budući da je odabran kao jedan od samo 12 projekata od ukupno 205 prijavljenih na izuzetno zahtjevnom natječaju „Excellence Hubs”, projekt se financira iz programa Obzor Europa.

Program predstavljanja vodila je dr. sc. Andrea Gelemanović, članica projektnog tima i djelatnica MEDILS-a, a okupljene je u ime dekana Medicinskog fakulteta u Splitu pozdravila prodekanica prof. dr. sc. Renata Pecotić izrazivši zadovoljstvo što je upravo Medicinski fakultet nositelj tako važnog projekta. „Riječ je o znanosti koja je u službi građana i šire zajednice”, istaknula je prodekanica Pecotić.

Dr. sc. Danica Ramljak, viša savjetnica za znanost i obrazovanje u Svjetskoj banci i savjetnica rektora Sveučilišta u Splitu za

znanstveni preustroj MEDILS-a, čestitala je znanstvenicima s Medicinskog fakulteta na iznimnom uspjehu. „Mjesec dana nakon ovog projekta vrijednog 5 milijuna eura dobili ste još jedan koji vodi profesora Ana Marušić. To je ukupno 12,5 milijuna eura na kompetitivnom Horizonu, a za jednu instituciju – to nije mala stvar”, istaknula je dr. sc. Ramljak.

Istraživački fokus na genetici i personaliziranoj medicini

„Projektom InnoThyroGen povezuje dva ekosustava za istraživanje u

Hrvatskoj i Srbiji s ciljem unapređenja dijagnostičkih pristupa za bolesti štitnjače i njihove primjene u kliničkoj praksi”, objasnila je dr. sc. Nikolina Pleić, voditeljica projekta.

InnoThyroGen usmjerit će se na istraživanje genetske podloge bolesti štitnjače i njezine povezanosti s okolišnim čimbenicima. Projektni tim razvit će novu biobanku koja će obuhvatiti cijeli spektar bolesti štitnjače, uključujući sekvenciranje genoma nove generacije, analizu uzoraka krvi i mjerenje hormona štitnjače.

„Često primjećujemo da se u nekim obiteljima češće javljaju autoimune bolesti poput Hashimoto tiroiditisa ili Gravesove bolesti. Najlogičniji je odgovor da postoji nešto u genima”, objasnila je doc. dr. sc. Dubravka Brdar iz Kliničkog zavoda za nuklearnu medicinu KBC-a Split. „Ovaj projekt pomoći će nam otkriti te genetske faktore i povezati ih s okolišnim čimbenicima.” Dr. Ante Škaro iz Poliklinike Leptir naglasio je važnost personaliziranog pristupa: „Vidjeli smo da svaki lijek ne odgovara svakom pacijentu. Genomskom analizom i umjetnom inteligencijom moći ćemo prilagoditi terapiju individualnim potrebama bolesnika.”

Impresivan konzorcij i nova radna mjesta

Projekt InnoThyroGen okuplja 13 partnera iz Hrvatske i Srbije, uključujući Medicinski fakultet u Splitu kao koordinatora, KBC Split, Polikliniku Leptir, Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije, Institut za molekularnu genetiku i genetičko inženjerstvo iz Srbije, PMF Split, udruge pacijenata i privatne tvrtke.

„Projekt će financirati zapošljavanje više od 10 novih suradnika koji možda u

drugačijim okolnostima ne bi bili zaposleni”, istaknula je dr. Pleić. „Ukupno će na projektu raditi više od 60 suradnika iz svih partnerskih institucija.”

Poziv građanima za sudjelovanje

Tijekom predstavljanja upućen je poziv svim zainteresiranim građanima s dijagnosticiranim bolestima štitnjače (hipotireoza, hipertireoza, Hashimoto tiroiditis, Gravesova bolest, karcinom štitnjače) da se uključe u istraživanje. „Građani koji se uključe kao ispitanici imat će pravo na besplatnu analizu hormona štitne žlijezde i protutijela, ultrazvuk štitne žlijezde, kao i detaljan klinički pregled specijalista”, poručila je voditeljica projekta.

Predstavljanju projekta prisustvovali su brojni uzvanici, uključujući prorektora Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Nikšu Jajca, koji je istaknuo važnost međunarodnih i interdisciplinarnih znanstvenih projekata te župana Splitsko-dalmatinske županije Blaženka Bobana, koji je izrazio zadovoljstvo što će tako važno istraživanje biti provedeno upravo na Medicinskom fakultetu u Splitu.

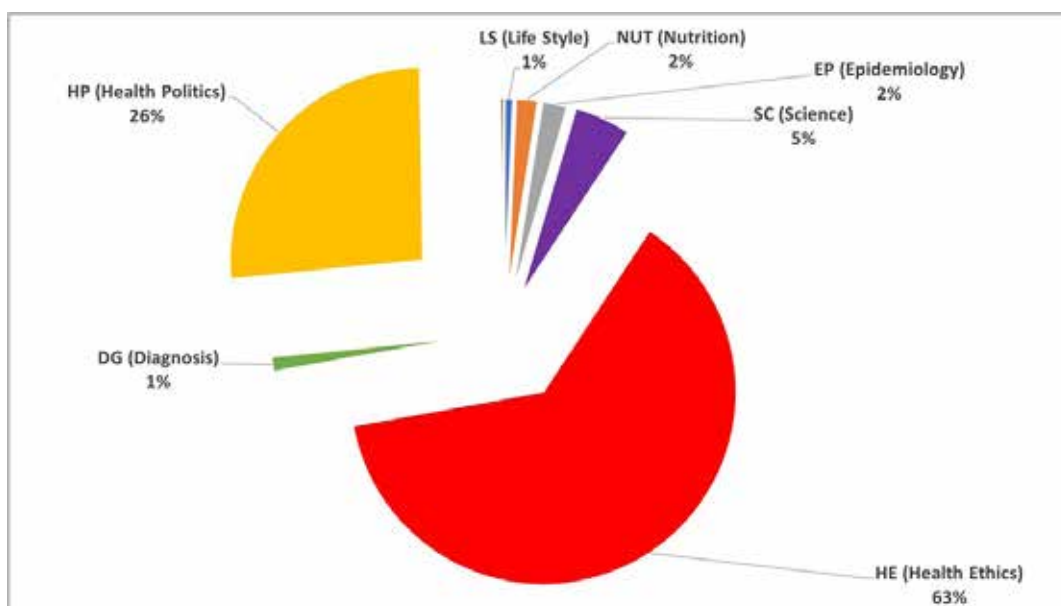

ZAVRŠETAK EU PROJEKTA „PROVJERA TOČNOSTI INFORMACIJA O ZDRAVLJU”

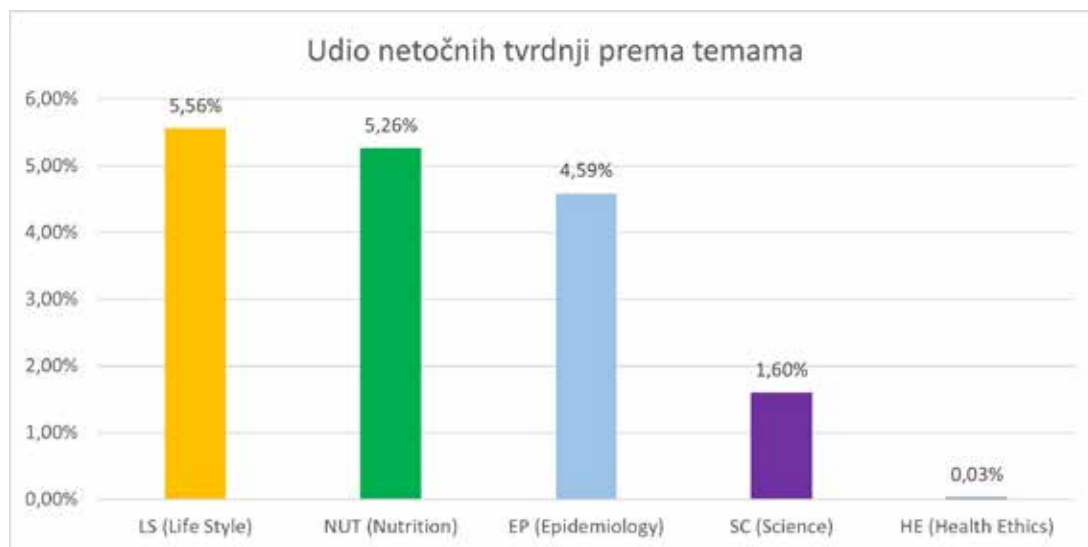
Između laboratorija i društvenih mreža: Naš „debunking”

Nakon višemjesečnog rada Medicinski fakultet u Splitu uspješno je priveo kraju projekt „Provjera točnosti informacija o zdravlju”. Kao glavni nositelj projekta Fakultet je surađivao s KBC-om Split, Mediteranskim institutom za istraživanje života (MEDILS) te Udrugom sveučilišnih žena. U sklopu projekta osnovan je i Ured za provjeru točnosti informacija o zdravlju, koji će nastaviti s radom i nakon službenog završetka projekta u veljači 2025.

„Organizirali smo brojne radionice, predavanja i okrugle stolove kojima smo nastojali premostiti komunikacijski jaz između složenih znanstvenih informacija i sadržaja namijenjenih općoj javnosti”, izjavila je dr. Tina Poklepović Peričić, voditeljica projekta, izražavajući zadovoljstvo postignutim rezultatima, među kojima je i razvoj platforme Medlitmus, specijalizirane za „debunking”, odnosno razotkrivanje netočnih informacija

» Zastupljenost različitih zdravstvenih tema na FB stranici Index.hr u studenome 2024.

» Rizik dezinformacija po kategorijama na FB stranici Index.hr u studenome 2024.

o zdravlju detaljnom analizom i prezentacijom činjenica temeljenih na znanstvenim dokazima. Rezultati „*debunkinga*“ redovito se objavljuju na nacionalnoj platformi Točno.tako, čime se osigurava široka dostupnost provjerenih informacija o zdravlju.

„Posebno smo ponosni što će Ured za provjeru točnosti informacija o zdravlju nastaviti s radom tijekom sljedećih pet godina redovito objavljujući sadržaje na nacionalnoj platformi i pružajući javnosti mogućnost provjere informacija“, kazala je doc. dr. sc. Poklepović Peričić. Taj kontinuitet rada bit će posebno vrijedan u svjetlu zaključaka s posljednjeg okruglog stola projekta održanog u veljači, koji je okupio predstavnike pacijenata, liječnike i znanstvenike. Tom je prigodom istaknuto da živimo u paradoksalnom vremenu – nikad nismo imali više dostupnih informacija o zdravlju, a istovremeno nikad više zbunjenih pacijenata. Provjera informacija sama po sebi nije dovoljna – potreban je temeljni preokret u načinu na koji društvo pristupa znanosti i znanju, a fenomen „emocionalne privlačnosti pojednostavljenih narativa“ potrebno je preoblikovati u korist dublje javne angažiranosti oko zdravstvenih pitanja.

Analiza digitalnog diskursa o zdravlju

Kao dio projekta provedene su četiri kvartalne analize komentara građana na društvenim mrežama. Posljednja analiza fokusirala se na komentare objavljene na Facebook stranici Index.hr tijekom studenog 2024. Rezultati su pokazali da zdravstvene teme čine relativno mal dio ukupnog digitalnog dijaloga – samo 2,62 % svih postova i 3,76 % komentara odnosilo se na zdravstvene teme. Među njima zdravstvena politika i etika izazvale su najveći angažman publike. Također, uočeno je da su teme vezane za životni stil i prehranu najpodložnije širenju netočnih informacija, s postotkom netočnih tvrdnji od 5,56 %, odnosno 5,26 %. Teme iz područja zdravstvene politike i etike privukle su manje komentara s netočnim činjeničnim tvrdnjama, ali su očekivano bile privlačnije za iznošenje subjektivnih stavova i emotivno nabijenih mišljenja.

„Naša analiza pokazuje da postoji izrazita potreba za boljom komunikacijom točnih informacija o zdravlju i temama povezanim sa zdravstvom. Kompleksnost znanstvenih informacija predstavlja ozbiljan izazov prosječnom korisniku digitalnih sadržaja, što stvara plodno tlo za širenje pojednostavljenih, ali netočnih objašnjenja“, ističe se u zaključku analize.

Prijavitelj projekta: Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet

Vrijednost projekta: 198.824,95€ (darovnica 100 %)

Financira Europska unija - NextGenerationEU / Ref. Br.: NPOO C1.1.1.R6-12

Trajanje projekta: 9/2023 - 2/2025

Voditeljica projekta: doc. dr. sc. Tina Poklepović Peričić, dr. med. dent.

Mrežna stranica projekta dostupna skeniranjem QR koda

Partneri: Klinički bolnički centar Split (prof. dr. sc. Ljubo Znaor, dr. med.)

Medicinski institut za istraživanje života (Jelena Ružić, mag. oec.)

Hrvatska druga sveučilišnih Žena (izv. prof. dr. Snježana Mardešić, dr. med.)

Sadržaj ovog teksta isključiva je odgovornost korisnika.

OKRUGLI STOL: Je li dr. Google i vaš kućni liječnik?

U sklopu projekta „Provjera točnosti informacija o zdravlju” 5. veljače na Medicinskom fakultetu u Splitu održan je okrugli stol „Je li dr. Google i vaš kućni liječnik?”. Sudjelovali su zdravstveni djelatnici, znanstvenici, predstavnici pacijenata i ostali građani.

Voditeljica projekta doc. dr. sc. Tina Poklepović Peričić s Medicinskog fakulteta u Splitu pozdravila je nazočne, a potom je razgovor o dr. Googleu moderirala dr. sc. Danira Matijaca, voditeljica Središnje medicinske knjižnice i članica Ureda za provjeru točnosti informacija o zdravlju. Na pitanja su odgovarali dr. sc. Marija Franka Žuljević iz Centra za medicinu utemeljenu na dokazima pri splitskom MEFST-u, Željko Čagalj iz udruge MIjelomCRO te liječnica Divna Leskur, dr. med., koja više od 30 godina radi u Hitnoj medicinskoj službi u Splitu.

Poseban je naglasak stavljen na opasnosti uporabe neprovjerenih izvora, posebice foruma s nerecenziranim zdravstvenim savjetima i pojedinačnim iskustvima građana, te je istaknuta važnost prepoznavanja pouzdanih izvora medicinskih informacija, poput platforme Medlitmus, koju je pokrenuo Medicinski fakultet u Splitu, kao i nacionalne platforme Točno.tako, koja objedinjuje rad nekoliko hrvatskih službi i ureda za provjeru točnosti informacija. Kao jedan od glavnih uzroka sve veće popularnosti dr. Googlea i internetske samodijagnostike naveden je nedostatak vremena koje liječnici danas mogu posvetiti pacijentima, što zbog manjka liječničkog osoblja, a što zbog sve veće njihove opterećenosti administrativnim

zadacima. Tome treba pridodati i sve češća neprovjerena i senzacionalistička medijska izvještavanja o liječničkim pogreškama i tzv. aferama koja dodatno narušavaju ugled liječničke struke te stvaraju ozračje nepovjerenja u medicinu i znanost općenito. „Znanost ne poznaje apsolutne istine, ali temelji se na dokazima i istraživanjima”, kazala je dr. sc. Marija Franka Žuljević i naglasila da dokaze u medicini ne predstavljaju pojedinačna iskustva, već klinička istraživanja provedena prema jasno utvrđenim znanstvenim kriterijima i metodologiji. Također je istaknula kako pacijenti trebaju biti aktivno uključeni u proces donošenja odluka o svom liječenju, ali prije toga moraju biti kvalitetno informirani i koristiti pouzdane izvore informacija. Liječnica Divna Leskur govorila je o svojim iskustvima u Hitnoj medicinskoj službi, opterećenosti i pritiscima s kojima se sve više suočavaju ona i njezine kolege, a Čagalj je istaknuo da Hrvatska ima vrhunske liječnike te da je potrebno uložiti više društvenog angažmana u obnavljanje povjerenja javnosti u liječničku struku i promociju medicinskih dostignuća.

Okrugli stol iznjedrio je i nekoliko prijedloga za podizanje informacijske i zdravstvene pismenosti – postavljanje edukativnih materijala u prostore

zdravstvenih ustanova te intenzivniju edukaciju djece i građana u obrazovnom sustavu i putem tzv. *mainstream* medija. Posebno je istaknuta odgovornost zakonodavaca, kreatora zdravstvenih politika i medija u regulaciji širenja netočnih zdravstvenih sadržaja. Upućen je apel medijskim djelatnicima da prioritiziraju točnost informacija nad senzacionalizmom i u svom se radu oslanjaju na temeljna načela plemenite i odgovorne novinarske struke kojoj je cilj u javnoj sferi promovirati istinu, dobrotu i sve što ljudski život oplemenjuje. Urednica u Slobodnoj Dalmaciji Divna Zenić Rak potvrdila je kako su novinari i urednici u redakciji svjesni društvene odgovornosti kada pišu o svim temama, uključujući one o zdravlju, te se trude objavljivati provjerene, točne i odgovorne informacije. Za ispunjavanje tog cilja ključna je suradnja sa stručnjacima, a uz ovaj projekt, naglasila je, ta se suradnja može produbiti kako bi se osiguralo da informacije koje mediji plasiraju budu od koristi čitateljima i pomognu im donijeti najbolje odluke za svoje zdravlje.

Okrugli stol zaključen je konsenzusom o potrebi zajedničkog djelovanja zdravstvenih djelatnika, znanstvenika, zakonodavaca, medija i građana u cilju povećanja zdravstvene i informacijske pismenosti te jačanja povjerenja u zdravstveni sustav.

Leading Medical Guidelines Expert Visits Split: ‘Certainty in Evidence Is Key to Treatment’

May 2025 – Professor Holger Schünemann, Director of the Clinical Epidemiology and Research Center at Humanitas University in Milan and Professor Emeritus of Clinical Epidemiology and Internal Medicine at McMaster University in Canada, spent several days in Split meeting with members of Cochrane Croatia. As a visiting professor at the University of Split School of Medicine, he also delivered a lecture to students of the TRIBE doctoral program.

Prior to the lecture, Professor Schünemann was welcomed by the Director of the TRIBE program, Professor Dr. Damir Sapunar, who highlighted his exceptional scientific productivity. Indeed, Schünemann is the author of more than 900 scientific publications and several tools for evidence assessment, and he is among the most cited scientists in the field of medicine.

During his lecture, Professor Schünemann presented the GRADE methodology (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation), which he co-developed with a group of international experts. The GRADE approach is now recognized as the global standard in the development of medical guidelines, used by the World Health Organization and numerous other institutions worldwide.

Professor Schünemann currently chairs the Guidelines International Network (GIN) and co-chairs the GRADE Working Group, which brings together experts from over 100 organizations around the globe. His dedication to the advancement of medical science is further reflected in his frequent lectures at international conferences and his continued engagement in clinical practice alongside his academic work.

“Expert opinion is an interpretation of good or bad evidence - whatever that evidence may be,” Professor Schünemann emphasized, explaining that the GRADE methodology was developed to bring greater objectivity to the evaluation of evidence and the creation of clinical guidelines. This system facilitates a transparent assessment of the benefit-risk balance of individual therapies or interventions.

“The purpose of guidelines is to support decision-makers in making the best possible choices based on the best available evidence,” he stated, placing special emphasis on the concept of **decision thresholds** — a key principle for determining when the expected benefits of a medical intervention outweigh its potential harms.

Uz bok vodećim autoritetima za medicinu utemeljenu na dokazima: KORAK BLIŽE GRADE CENTRU U SPLITU

 doc. dr.sc. Tina Poklepović Peričić

Shanghai, Kina, travanj 2025.

Delegacija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu 08. i 09. travnja sudjelovala je na godišnjem sastanku GRADE (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation) radne skupine u Šangaju. Ovaj prestižni međunarodni skup okupio je stručnjake iz područja medicine temeljene na dokazima iz cijelog svijeta. Sastanak u Šangaju bavio se i novim fokusnim temama, posebice umjetnom inteligencijom i planetarnim zdravljem.

Splitsku delegaciju činili su prof. dr. sc. Damir Sapunar i članovi Hrvatskog Cochranea: doc. dr. sc. Tina Poklepović Peričić, dr. sc. Nensi Bralić, Miro Vuković, dr. med., te Dora Pejdo, mag. psych. Osim sastanaka u sklopu susreta organizirane su i radionice u četirima

šangajskim bolnicama. „Kineska gostoljubivost bila je izvanredna, a posebno smo ponosni što smo još jedan korak bliže osnivanju GRADE centra u Splitu”, istaknula je doc. dr. sc. Tina Poklepović Peričić, koja je članica GRADE radne skupine od 2019. godine.

GRADE metodologija predstavlja svjetski priznat standard za procjenu pouzdanosti znanstvenih dokaza i izradu kliničkih smjernica. Više od stotinu međunarodnih organizacija, uključujući Svjetsku zdravstvenu organizaciju i Europsku komisiju, prihvatilo je GRADE metodologiju za izradu svojih smjernica zbog njezine jasne strukture i transparentnosti, a Medicinski fakultet u Splitu jedini je u Hrvatskoj koji je uključen u rad GRADE radne skupine. Planirani centar u Splitu poslužio bi kao edukacijska potpora kliničarima i stručna pomoć u izradi kvalitetnih

kliničkih smjernica za različita područja medicine, čime bi se liječnicima pružala sigurnost da njihove odluke počivaju na najboljim dostupnim znanstvenim dokazima. Splitski bi se centar pridružio mreži od 17 postojećih centara diljem svijeta i bio bi sedmi takav centar u Europi, nakon centara u Barceloni (Španjolska), Freiburgu (Njemačka), Rimu i Milanu (Italija), Krakovu (Poljska) te Solunu (Grčka). Time bi Hrvatska postala prva zemlja u jugoistočnoj Europi, izuzev Grčke, s ovako prestižnim centrom za medicinu temeljenu na dokazima.

Sastanci GRADE radne skupine održavaju se dva puta godišnje – jednom uživo i jednom online. Prethodni sastanci održani su u Miamiju, Londonu, Krakovu, Pragu i Splitu, koji je 2019. godine bio domaćin ovog važnog međunarodnog skupa.

Nova podružnica Hrvatskog Cochranea na riječkom medicinskom fakultetu

Izv. prof. dr. sc. Irena Zakarija-Grković

U petak 18. listopada 2024. godine, na 16. hrvatskom Cochrane simpoziju, održanom u Splitu, voditeljica Hrvatskog Cochranea, izv. prof. dr. sc. Irena Zakarija-Grković, objavila je osnivanje nove podružnice Hrvatskog Cochranea na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Cochrane podružnica Rijeka predstavlja valorizaciju rada riječke istraživačke skupine od 2006. godine i konačnu formalizaciju dotadašnjeg rada. Radi se novoosnovanoj podružnici Hrvatskog Cochranea koju će voditi dr. sc. Tin Nadarević, dr. med., specijalist kliničke radiologije i izv. prof. dr. sc. Goran Poropat, dr. med., specijalist interne medicine, subspecijalist gastroenterologije, dok su ostali članovi podružnice izv. prof. dr. sc. Goran Hauser, dr. med., specijalist interne medicine, subspecijalist gastroenterologije i trenutni dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Merica Aralica, mag. med. biokem., Luka Vranić, dr. med., specijalist gastroenterologije te Evgenija Arh, viša knjižničarka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Rad riječke skupine započeta je 2006. godine kada je uspostavljena suradnja tadašnjeg voditelja grupe i pročelnika Zavoda za gastroenterologiju prof. dr. sc. Davora Štimca, dr. med. s Cochrane hepatobilijarnom skupinom u Kopenhagenu pod vodstvom prof. dr. sc. Christiana Gluuda, dr. med. Jedna od najvažnijih zajedničkih publikacija je bio Cochrane sustavni pregledni rad naslova „Direct-acting

antivirals for chronic hepatitis C” koji je bio zapažen u znanstvenoj populaciji i uvršten je u smjernice relevantnih društava. 2009. godine timu se pridružuje dr. sc. Vanja Giljača, dr. med., specijalist gastroenterologije. Iskorak u novu metodologiju, tj. izradu dijagnostičkih sustavnih preglednih radova učinio je Vanja Giljača u suradnji sa dr. Kurinchi Gurushamy iz Cochrane Centra u Londonu. U međuvremenu je također uspostavljena suradnja s Cochrane Upper Gastrointestinal and Pancreatic Disease Group iz Hamiltona, Kanade.

Zahvaljujući viziji prethodnog dekana Medicinskog fakulteta u Rijeci, prof. dr. sc. Alana Šustića, dr. med., izrada sustavnih preglednih radova je priznata kao osnova za izradu doktorskih disertacija te su prve Cochrane doktorate obranili Vanja Giljača i Goran Poropat. Tin Nadarević je također obranio Cochrane doktorat, a trenutno su na izradi doktorata Merica Aralica i Luka Vranić. Riječki kolege organizirali su i niz tečajeva o medicini temeljenoj na dokazima te pokrenuli kolegije iste tematike na integriranom preddiplomskom i diplomskom studiju Medicina te na poslijediplomskim specijalističkim studijima pri Medicinskom

fakultetu. Nadalje su članovi grupe postali i članovi uredništva i recenzenti Cochrane Hepatobilijarne grupe.

Ciljevi rada podružnice uključuju provođenje i diseminaciju Cochrane sustavnih preglednih radova, poticanje aktivnosti unutar Cochranea te poticanje daljnjeg razvoja članova Cochrane podružnice. Riječka Cochrane skupina bila je domaćin 15. Hrvatskog Cochrane simpozija u Rijeci 2023. godine te sudjelovali su na 16. Cochrane simpoziju u Splitu.

Su-voditelji Cochrane Rijeka zahvalili su se na radu i trudu svih suradnika koji su višegodišnjim zalaganjem doprinijeli osnutku podružnice, pogotovo voditeljici Hrvatskog Cochranea, izv. prof. dr. sc. Ireni Zakarija-Grković, koja ih je kontinuirano poticala i podržavala u procesu formalnog osnivanja podružnice.

PROMICANJE COCHRANEA NA TALIJANSKOM KONGRESU O DOJENJU

izv. prof. dr. sc. Irena Zakarija-Grković

Od 22. do 23. studenog 2024. godine u prekrasnoj Firenci održan je godišnji kongres talijanskog udruženja Međunarodno certificiranih savjetnica i savjetnika za dojenje (AICPAM). Na kongresu je kao pozvana predavačica nastupila direktorica Hrvatskog Cochranea, izv. prof. dr. sc. Irena Zakarija-Grković, koja je predstavila Cochraneov sustavni pregled o liječenju zastojnih dojki kod dojilja, čija je prva autorica. Izlagala je i o principima medicine utemeljene na dokazima, važnosti

razlikovanja vrste istraživanja te o aktivnostima Cochranea i načinima uključivanja u Cochrane zajednicu. Organiziran je i interaktivni kviz o Cochraneu, u kojem su se sudionice podijele u timove s nazivima omiljenih talijanskih jela. Pobjednice su nagrađene splitskim slasticama „Nadalina“, a ova se zabavna aktivnost pokazala vrlo uspješnom u promoviranju važnosti medicine utemeljene na dokazima u kliničkoj praksi, posebice u liječenju problema s dojenjem.

Zakarija-Grkovic I, Stewart F. Treatments for breast engorgement during lactation. Cochrane Pregnancy and Childbirth Group, editor. Cochrane Database of Systematic Reviews [Internet]. 2020 Sep 18 [cited 2025 May 2]; 2020(9). Available from: <http://doi.wiley.com/10.1002/14651858.CD006946.pub4>

Festival znanosti 2025: Mreže koje spajaju znanje i znatiželju

Lucija Skejić, 5. godina Medicine

Od 5. do 10. svibnja 2025. godine diljem Hrvatske održan je Festival znanosti, a ovogodišnja tema bile su – mreže. Iako na prvu zvuče kao nešto tehnološko ili matematičko, znanstvene mreže u biomedicini – kemijske i biološke – pokazale su se kao izvrsna polazišna točka za približavanje kompleksnih pojmova djeci i mladima, i to na jednostavan, zabavan i interaktivan način.

Na Medicinskom fakultetu u Splitu profesori su s velikim entuzijazmom organizirali radionicu pod nazivom „**Nevidljive mreže života: kemija i biologija u povezanom svijetu**”, kojom su djeci i mladima približili složene, ali fascinantne sustave koji čine temelj našeg postojanja. Voditeljica programa bila je **izv. prof. dr. sc. Nikolina Režić Mužinić**.

Prof. dr. sc. Anita Markotić i doc. dr. sc. Jasminka Omerović djeci su približile pufere uz pomoć 13 otopina

fosfatnog pufera različitih pH-vrijednosti i gradacije boja od žute do plave. Prikazivanjem promjene boje nakon dodavanja kiseline ili baza slikovito su i jednostavno objasnile djeci važnost pufera u tijelu i održavanja stabilne pH-vrijednosti. Naravno, pogađanje u koju će se boju promijeniti otopine djeci je bio najzabavniji dio pokusa. Djeca su naučila kako je najzdravije da je pH-vrijednost ipak malo više bazična (7.4), kako hrana koju pojedemo razgradnjom uglavnom uzrokuje višak kiseline te koliko su nam važni bubrezi i pluća kako bi cijela ova mreža funkcionirala.

Doc. dr. sc. Ivana Gunjača i dr. sc. Dean Kaličanin omogućili su mališanima da zavire u ono oku nevidljivo promatrajući biološke mreže pod mikroskopom. Promatrali su stanice pluta, aktinska vlakna, spermije, vezivno tkivo fibroblasta, paukovu

mrežu, kvasac stanice luka i dlaku. Mališane je mikroskop posebno oduševio, ali i preparati kvasca jer su ga vidjeli samo u kuhinji kada se spremaju kruh i slastice.

Doc. dr. sc. Angela Mastelić provela je radionicu „Daj pet” pokazujući što se to događa ako pomiješamo ocat i sodu bikarbonu, a **izv. prof. dr. sc. Nikolina Režić Mužinić** te **prof. dr. sc. Irena Drmić Hofman** na slikovit način pokazale su kako se naš organizam brani od mikroorganizama prikazujući reakciju vodikova peroksida kao bombice koja puca u kontaktu s jodom i oslobađa kisik i šarenu magičnu pjenu baš kako vodikov peroksid djeluje kao bombica protiv zločestih mikroorganizama.

Lucija Skejić, studentica pete godine i dr. sc. Danica Boban, dr. med., pokazale su djeci model čovjeka s organima, približile

funkciju svakog organa te omogućile djeci da stetoskopom po prvi put čuju otkucaje srca i šum disanja nad plućima, što im je bilo posebno uzbudljivo. Pitanja nije manjkalo – zašto imamo 2 plućna krila te što će nam mali kad imamo veliki mozak – bila su neka od njih.

Oduševljenje djece i mladih bilo je očito, ali i inspirativno. Njihova znatiželja, kreativnost i hrabrost u postavljanju pitanja podsjetile su nas koliko je važno postavljati ono temeljno – zašto? – i koliko odgovora još uvijek moramo pronaći. Upravo ta otvorenost prema nepoznatom temelj je svakog napretka.

Naravno, nakon svake stanice dobili su svoj pečatić, a na kraju radionice sva su djeca dobila diplomu koju su jedva čekala roditeljima ponosno pokazati i ispričati dojmove.

Festival znanosti 2025. i radionica „**Nevidljive mreže života**” još su jednom pokazali da znanost živi ne samo u laboratorijima i udžbenicima već i u dječjem pogledu punom pitanja. Podsjetili su nas kako mreže znanja rastu upravo ondje gdje se spoje strast, znanje i volja za učenjem i dijeljenjem naučenog. Svi oni koji žele raditi za zajednicu i znanje, što i jest dubina i znanosti i klinike, trebali bi zadržati dio djeteta u sebi ne prestajući postavljati pitanja dopuštajući si uživanje i oduševljenje novootkrivenim spoznajama te nastaviti dijeliti svoje znanje novim generacijama. Biomedicina zaista jest jedna zamršena mreža koja se već dugo otpetljava te je pitanje hoćemo li je ikada otpetljati do kraja. A možda se baš u tome krije čar!

» Dan Fakulteta – Bene, 2016.

» Prof. dr. sc. Ante Tonkić kao prodekan za nastavu i studentska pitanja na promociji diplomiranih studenata, 2017.

» Katedra za internu medicinu

» Up to date in IBD, 2018.

» Dan Sveučilišta, 2020.

» S prodekanicom Katarinom Vukojević, 2019.

» Primopredaja dekanskog lanca, 2020.

» Javno nastupno predavanje doc. dr. sc. Željke Karin, 2021.

» Proslava 25. Obljetnice Fakulteta, 2022.

» Zahvalnica
Studenskog zbora
Sveučilišta u Splitu,
2024.

» Dan Sveučilišta, 2024.

» Up to date in IBD, 2023.

» Izbor za dekana - drugi mandat

» Promocija doktora znanosti, 2022.

» Dan fakulteta-MedIls, 2025.

» Dekan na potpisivanju Ugovora o suradnji između Fakulteta i KBC-a Split, 2021

Cary Moskowitz

*Professor of the Practice
in the Thompson Writing Program*

COPY

Gostovanje profesora Moskovitza sa Sveučilišta Duke: **Samoplagiranje nije uvijek neetično!**

SPLIT, 22. travnja 2025. „Recikliranje vlastitog teksta u znanstvenom pisanju može biti etično i čak preporučljivo u određenim situacijama”, poručio je profesor Cary Moskowitz s prestižnog američkog Sveučilišta Duke tijekom predavanja pod nazivom „Text Recycling (AKA ‘Self-Plagiarism’) in Research Writing: Complications and Best Practices”, koje je održao na Medicinskom fakultetu u Splitu.

„Ključno pitanje nije treba li reciklirati vlastiti tekst, nego kako to učiniti transparentno i u skladu s profesionalnim standardima”, istaknuo je Moskowitz, direktor projekta Text Recycling Research Project, koji financira američka Nacionalna znanstvena zaklada.

Profesor je predstavio praktične smjernice za znanstvenike navodeći da je recikliranje teksta prihvatljivo:

- kada osigurava konzistentnost jezika potrebnu za preciznu znanstvenu komunikaciju
- kada je reciklirani materijal točan i prikladan za novi rad
- uz uvjet da ne krši autorska prava ili pravila izdavača.

Moskovitz je posebno naglasio važnost poštivanja autorskih prava. „Za većinu neobjavljenih radova autor je nositelj autorskih prava i može slobodno reciklirati sadržaj. Međutim, kod objavljenih radova većina izdavača zahtijeva prijenos autorskih prava, što ograničava mogućnost recikliranja”, objasnio je. Kao temeljni princip etičnog recikliranja teksta profesor je istaknuo transparentnost. „Autori bi uvijek trebali obavijestiti urednike o prisutnosti recikliranog sadržaja pri predaji rada i uključiti izjavu koja o tome informira čitatelje”, kazao je.

Profesor Moskowitz predstavio je besplatne resurse dostupne na internetskoj stranici textrecycling.org koji uključuju detaljne vodiče za istraživače i urednike te model pravila za institucije.

Prof. dr. sc. Cary Moskowitz profesor je praktične nastave pisanja na Sveučilištu Duke, gdje je od 2005. do 2024. bio direktor programa Pisanje u disciplinama. Njegovi radovi objavljeni su u prestižnim publikacijama koje uključuju Science, Research Integrity and Peer Review, Science and Engineering Ethics i Journal of College Science Teaching.

Za više informacija o temi recikliranja teksta u znanstvenom pisanju posjetite službenu stranicu projekta: www.textrecycling.org.

Što su *kucavice*, a što *vlasastice* i *krvice*?

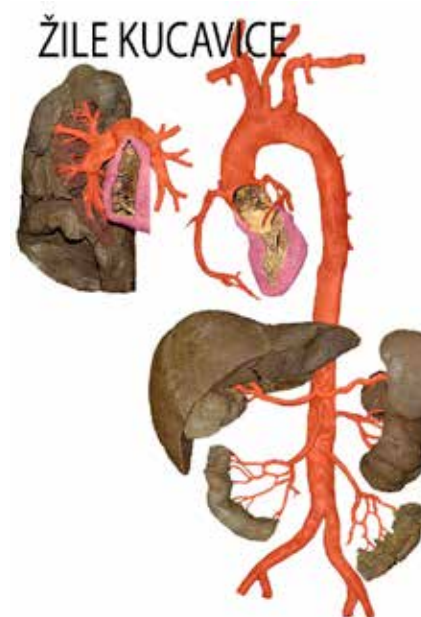
prof. dr. sc. Ivica Grković

I ovaj je put anatomske jezični kutak nadahnut Schwarzovom „Opisnom anatomijom čovječjega tiela“ iz 1873. godine i to Knjigom IV, koja sadrži detaljan Opis žilja. Pogađate, radi se o prikazu krvožilnog sustava.

Dok je većina nas upoznata s činjenicom da se na hrvatskom jeziku arterije nazivaju žile **kucavice**, ne znam koliko čitatelja zna da postoje hrvatske inačice za kapilare i za vene: žile **vlasastice** i žile **krvice**. Kapilare su dobile ime **vlasastice** jer se po svojoj veličini/promjeru mogu usporediti s vlasima kose, a vene su žile **krvice** jer se najveći dio volumena krvi nalazi u venama, koje su promjerom (a time i volumenom) znatno veće od arterija/kucavica. Mislim da porijeklo **kucavica** ne treba posebno objašnjavati, kucanje arterija zapravo je brzo širenje pulsog vala od glavne arterije (aorte) na sve njezine grane.

U nastavku spominjem nekoliko zanimljivih imena žila za koje čak i u hrvatskom jeziku koristimo latinski naziv ili korijen.

Na samom početku aorte nalaze se izlazišta vitalno važnih arterija koje opskrbljuju srčani mišić. Svi ih u svakodnevnom komuniciranju prepoznajemo pod nazivom **koronarne arterije**. Za

ove krvne žile hrvatsko je ime desna i lijeva **vitičasta srčana kucavica**.

Nadalje, većini poznata karotida u vratu prepoznaje se po imenu žila **kucavica glavnica**, a radijalna arterija, koju u kliničkoj medicini najčešće koristimo za mjerenje frekvencije pulsa jest **palčenična žila kucavica**.

Najpoznatije su vene iz svakodnevnog života one koje se koriste za dobivanje uzoraka krvi na gornjem udu. Radi se o površnim ili kožnim venama koje prepoznajemo po nazivima **vena cephalica**, **basilica** i **vena mediana cubiti**. Hrvatske su inačice ovih vena **kožna krvica palčenična**, **laktenična** i **sriedjna**.

Kardiovaskularnom ili cirkulacijskom sustavu pripadaju i limfne žile te limfa koja teče ovim žilama i prolazi kroz barem jednu grupu limfnih čvorova prije spajanja s venskim sustavom.

U Schwarzovoj se anatomiji limfa prepoznaje pod imenom **mezgra**, s time da se dio limfe koja dolazi iz probavnog sustava razlikuje od mezgre i naziva **mleč**.

Brojne druge žile imaju veoma originalna i logična imena. Ako ih želite saznati, bit će mi zadovoljstvo s vama listati požutjele stranice ove knjige.

» Preuzeto iz: Schwartz A. Opisna anatomija čovječjega tiela, Knjiga IV: Opis žilja. Zagreb: Tiskara Dioničke tiskare; 1873.

*Razgovarala: Nives Lesandrić,
3. godina Medicine*

AI U MEDICINI: BUDUĆNOST KOJA JE VEĆ POČELA

Zamislite liječnika kojem nikada ne promakne ni najmanji detalj, koji u nekoliko sekundi prepozna najranije znakove bolesti i predviđa komplikacije prije nego što se uopće pojave. Zvuči kao dr. House ili scena iz znanstvene fantastike? Zahvaljujući umjetnoj inteligenciji ovakav scenarij sve je manje fikcija, a sve više stvarnost.

Umjetna inteligencija (AI) tiho, ali sigurno ulazi u svijet medicine mijenjajući način na koji dijagnosticiramo, liječimo i rješavamo probleme u medicini. Od algoritama koji otkrivaju plućne embolije do modela koji predviđaju sepsu prije pojave

simptoma – čini se da je budućnost već pokucala na vrata ordinacija.

Ipak, tehnologija sama po sebi nije čarobni štapić. Koliko su ti sustavi zaista korisni, gdje još zaostaju i hoće li zaista promijeniti svakodnevnu kliničku praksu? O svemu tome razgovarali smo s dr. sc. Josipom Vrdoljakom, dr. med., koji se u svome doktoratu bavio primjenom strojnog učenja u onkologiji. Otkrio nam je kako izgleda suživot umjetne inteligencije i medicine danas i kako će to najvjerojatnije izgledati u bliskoj budućnosti.

Poštovani doktore, koje su trenutno najvažnije primjene AI-a u medicini koje vidite u svakodnevnoj praksi?

U našoj zemlji, Hrvatskoj, trenutno u svakodnevnoj praksi i ne vidimo baš uporabu AI modela (ili modela na temelju strojnog učenja „machine learning“), ali neki su primjeri iz ostatka svijeta npr. Viz.ai – model koji automatski označava okluzije velikih pulmonalnih žila na CT-angiografiji i obavještava radiološki tim, zatim Aidoc PE koji ima sličnu svrhu, automatsko „flagganje“ skenova s CT-angiografija i obavještavanje timova („*Mean notification time fell from 64 min → 34 min and time-to-anticoagulation from 248 min → 149 min after go-live*“).

Također, imamo primjere korištenja ML modela za ranu detekciju sepse (koji se koriste u kliničkoj praksi), koriste ga Johns Hopkins bolnice, a takav sistem detektira sepsu nekoliko sati prije pojave jasnih kliničkih simptoma (npr. kod hospitaliziranih pacijenata u intenzivnoj skrbi).

Postoje li područja medicine gdje AI najviše obećava, ali još uvijek nije dovoljno razvijen?

Trenutno AI najviše obećava u područjima radiologije i digitalne patologije uz pomoć tzv. „computer vision“ AI sustava, ali također primjena LLM-a (velikih jezičnih modela) obećava široku uporabu u medicini u vidu „decision-support“ sustava te pogotovo (za početak) za detekciju pogrešaka u nalazima liječnika. Na primjer, LLM-ovi poput GPT-ja ili nekog od „reasoning“ modela poput o1 ili o3 modela već danas po rezultatima studija pružaju veliku točnost u detekciji pogrešaka i mogli bi drastično smanjiti trošak na račun liječničkih pogrešaka (npr. kriva doza ili krivi lijek ili bilo koji drugi propust). Veći je problem integracije u kliničku praksu problem etičkih pitanja (od problema nedostatka AI korisnosti ili performansi). Tako da nas sigurno čeka još nekoliko godina do integracije prvih sustava u svakodnevnu praksu u RH.

Postoji li opasnost da AI zamijeni liječnike ili ga vidite više kao alat koji im pomaže?

Više vidim AI kao alat koji pomaže liječnicima i ubrza određene procese (ili kao što smo već spomenuli detektira i ukazuje na pogreške). Uvijek će u medicini biti potreban „human touch“, tako da vidim medicinu kao jednu od zadnjih grana/poslova gdje bi AI potencijalno potpuno zamijenio liječnike. Doduše, takva vjerojatnost definitivno postoji. Trenutni trend u razvitku AI-a ide prema AGI-u (artificijalna generalna inteligencija) ili čak

superinteligenciji. Jednom kad takav sustav bude razvijen, samo je pitanje vremena kad ćemo imati robote s „mozgom“ sposobnim za medicinsko razmišljanje na razini najboljih ljudskih liječnika. Teško je reći što će se dalje odviti. ☺

Možete li nam ukratko opisati svoj doktorat i zašto ste odabrali baš temu strojnog učenja u predviđanju metastaza? Koliko je AI napredovao od obrane Vašeg doktorata (svibanj 2023.) do danas?

Moj doktorat bazirao se na razvijanju („treniranju“) ML modela za detekciju metastaza u limfne čvorove kod pacijenata oboljelih od raka dojke. Bit je bila razviti model koji bi potencijalno samo na temelju kliničko-patoloških karaktersitika (dakle bez radioloških nalaza) ukazivao na vjerojatnost metastaza u limfnim čvorovima i dalje na temelju tog rezultata pružio liječnicima informaciju za modifikaciju skrbi i dijagnostičke procedure za specifičnog pacijenta. Odabrali smo tu temu zbog dostupnosti velike baze podataka (koja je u načelu potrebna za treniranje „machine learning“ modela). Od svibnja 2023. do danas AI je drastično napredovao, vidimo eksponencijalan rast u svim aspektima AI tehnologije, pogotovo u području velikih jezičnih modela. Danas je većinski fokus istraživanja upravo na LLM-ovima, a mnogo manje na tradicionalnim ML modelima poput onih koje smo mi koristili u studiji.

Na koji način modeli strojnog učenja mogu pomoći liječnicima da donesu bolje odluke o liječenju?

Pomažu liječnicima tako da sumiraju podatke o pacijentu, skraćuju proces obrade velikog skupa podataka i tako dovode do potencijalno bržih i točnijih odluka te pomažu detektirati pogreške. Ovo je samo nekoliko primjera, ali područja potencijalne uporabe sve su šira.

Smatrate li da će AI u budućnosti smanjiti potrebu za invazivnim dijagnostičkim postupcima? Na temelju svojeg istraživanja, gdje vidite najveće prednosti, a gdje najveće opasnosti primjene AI-a u onkologiji?

Da, definitivno, mnoge AI metode u radiologiji i šire omogućuju manje invazivnu dijagnostiku. Kad bi se razvio dovoljno točan model za detekciju metastaza u limfne čvorove, izbjegli bismo potencijalne nepotrebne punkcije kod onih pacijenata koje model označi negativnim. Najveće prednosti takvih modela bile bi smanjene liste čekanja (manja potreba za UZV-om ili punkcijom) te posljedična brža obrada pacijenata, brži dolazak

do finalne dijagnoze i stoga brži početak liječenja. Opasnosti su u onim „lažno pozitivnim“ i „lažno negativnim“ pacijentima, ali kod dovoljno razvijenog modela s visokom osjetljivošću i specifičnošću, ni toga se ne bismo trebali pretjerano bojati. Ali, opet se provlače etička pitanja... Jednom kad AI model pogriješi (ako pogriješi), tko preuzima krivnju?

Koliko je teško prilagoditi umjetnu inteligenciju da razumije složenost ljudskih bolesti?

Mislim da je to više-manje riješeno u najnovijim modelima koji imaju tzv. „reasoning“ komponentu, tj. u kojima se tijekom treniranja modela koriste „reinforcement learning“ metode te se uvjetovanjem (slično kao Pavlovljevo uvjetovanje) na neki način nauči model kako imitirati ljudski proces razuma/razmišljanja. Nedavno smo proveli studiju u kojoj reasoning model „o1“ OpenAI-a pruža preporuke o dijagnostici i liječenju statistički jednako kao i ljudski liječnici, tako da mislim da već imamo modele sposobne za „razumijevanje“ složenih interakcija u ljudskim bolestima.

Što biste rekli, koliko su liječnici trenutno spremni koristiti AI alate u svakodnevnoj praksi? Koje alate i njihove inačice preporučujete studentima i liječnicima?

Mislim da sve više liječnika koristi AI alate, pogotovo mlađa populacija, te većina ono što bi nekad „googlala“, sad pita AI alat (poput ChatGPT-ja ili Perplexityja). Za upite kad nam treba neka činjenica, još je uvijek bolje koristiti alat poput Perplexityja jer

on uz veliki jezični model odrađuje i podosta točno pretraživanje interneta i stoga pruža „up-to-date“ podatke koji su prisutni na webu. Kod pitanja vezanih uz studije ili „brainstorming“ preporučujem modele poput o3 i o1 modela (što su reasoning modeli) OpenAI-a.

Kakvu budućnost vidite za personaliziranu medicinu uz pomoć umjetne inteligencije?

Vidim svijetlu budućnost u kojoj će zapravo svaki aspekt moderne medicine biti personaliziran, od dijagnostike do praćenja i liječenja, a uz pomoć AI alata imamo priliku napraviti to da sve jednog dana bude specifično skrojeno za pojedinog pacijenta.

Umjetna inteligencija više nije tehnologija budućnosti – ona je tu, među nama, u bolnicama, ordinacijama i istraživačkim laboratorijima. Iako još uvijek nismo dosegli točku u kojoj će AI samostalno donositi kliničke odluke, jasno je da se nalazi na pragu transformacije moderne medicine. Kao moćan alat može pomoći liječnicima da budu brži, precizniji i učinkovitiji – ali ne može ih zamijeniti.

Kao što nam je objasnio dr. Vrdoljak, ključ leži u pametnoj integraciji i odgovornom korištenju – uz svijest o etičkim pitanjima, rizicima i ograničenjima. AI ne dolazi preuzeti medicinu, već je učiniti boljom, a dok gledamo kako se tehnologija razvija nevjerojatnom brzinom, ostaje nam jedno – pripremiti se, učiti i surađivati s njom jer budućnost medicine ovisi o ljudima i njihovim inovacijama koje će oblikovati način na koji se brinemo o zdravlju.

AI revolucija u onkologiji: Prof. Štagljar predstavio novu tehnologiju za otkrivanje lijekova

Medicinski fakultet u Splitu,
5. svibnja 2025.

Profesor Igor Štagljar održao je predavanje „From Algorithm to Drug: How Artificial Intelligence is Transforming Oncology”, na kojem je predstavio revolucionarne metode korištenja umjetne inteligencije u otkrivanju novih lijekova za rak.

Prof. Štagljar, istaknuti hrvatsko-kanadski molekularni biolog i član Kraljevskog društva Kanade, EMBO-a i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, predstavio je rezultate svog istraživanja objavljenog u prestižnom časopisu Nature Biotechnology. Otkrivanje novih terapija za rak slično je traženju igle u plastu sijena, pojašnio je, no s umjetnom inteligencijom koristimo magnet umjesto ruku čineći pretragu pametnijom, bržom i daleko

učinkovitijom. Danas pomoću umjetne inteligencije identificiramo potentne male molekule inhibitora koji ciljaju KRAS G12V – onkogenu mutaciju dugo smatranu „neizlječivom”. Ovo otkriće predstavlja značajan proboj u korištenju AI-a za otkrivanje

novih terapijskih opcija za rak pluća, debelog crijeva i gušterače (1).

Laboratorij prof. Štagljara razvio je nekoliko pionirskih tehnologija (MYTH, MaMTH, SIMPL, SATiN i Neu-SATiN) za proučavanje interakcija protein-protein i ubrzavanje otkrića lijekova. Integracija ovih tehnologija s umjetnom inteligencijom – od prediktivnog modeliranja do eksperimentalne validacije – preoblikuje ranu fazu otkrića lijekova pomažući u razvoju pametnijih, preciznijih i personaliziranih tretmana za rak.

Prof. Štagljar, suosnivač kompanija Dualsystems Biotech i Perturba Therapeutics, autor je više od 150 znanstvenih radova i nositelj 9 patenata, a nedavno je proglašen jednim od 50 najutjecajnijih ljudi iz regije Adria.

Splitska estetska akademija – SEA: Nova paradigma mentorstva u estetskoj medicini

 Doc. dr. sc. Josipa Bukić
Mila Marie Klusmeier, dr.med.

Mi smo tim koji čini Splitsku estetsku akademiju – SEA, i ovdje smo jer smo prošli isti put kojim mnogi od vas danas kroče. Kao bivši studenti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu znamo kako je to stajati pred završetkom studija s više pitanja nego odgovora. Od odabira prave specijalizacije, prvog posla pa sve do izbora grada ili države – čekaju vas izazovi koje smo i mi već prošli. Sjećamo se tog pritiska, sveprisutne neizvjesnosti, neprestane potrage za smjernicama u medicinskom svijetu koji rijetko zastane kako bi vam nešto objasnio – osobito kad ste najbliže cilju. Tako je nastala SEA – iz vlastitog iskustva i želje da ovaj put učinimo jasnijim, s više podrške i barem malo lakšim.

Akademiju smo osnovali s jednom jasnom idejom: ponuditi program kakav smo i sami željeli – utemeljen na znanstvenoj preciznosti, razvoju praktičnih vještina i iskrenoj ljudskoj povezanosti.

Jer započeti karijeru u farmaciji ili medicini – posebno u brzo rastućem području poput estetske medicine – može biti uzbudljivo, ali i zastrašujuće. Možda znate što vas zanima, ali ne i kako početi. Možda vas privlači estetska medicina, ali se

osjećate isključeno zbog skupih edukacija, blještavih brendova i nejasnih obećanja.

Mi smo ovdje da prekinemo taj ciklus. Gdje početi? Koji su edukacijski programi zaista kvalitetni? Kako si to mogu priuštiti? Upravo su ta pitanja dovela našeg osnivača Tina Čohadžića, dr. med., do stvaranja SEA-e. Trenutno završava specijalizaciju iz dječje kirurgije i certificirani je edukator u području estetske medicine. Ali i on je počeo kao i vi – znatiželjan, motiviran i nesiguran u kojem smjeru krenuti.

Vođen strahom prema estetskoj medicini tragao je za najboljim edukacijama koje je mogao pronaći – najprije u Hrvatskoj, a zatim diljem Europe. Na tom je putu susreo i prednosti i nedostatke sustava: izvanredne mentore, ali i preskupe seminare, najmodernije tehnike, ali i nekonzistentne standarde u poučavanju. Danas može odgovoriti na mnoga od tih pitanja i, što je najbolje, želi ih podijeliti.

Uz podršku pažljivo odabranog tima nastala je SEA – ne kao program pretrpan predavanjima, već kao putovanje koje vodi zajednica. Naši članovi uključuju Brunu Totu, dr. med. dent., Magdalenu Ivić, dr. med., doc. dr. sc. Josipu Bukić, mag. pharm., Blagoju Markoskog, dr. med., Rialdu Zvrko (osnivačicu Dermatology USSM), Djordja Tadića, dr. med., Gorana Tintora, dr. med. i mene, Milu Marie Klusmeier, dr. med.

Nismo ovdje da vam damo još jednu potvrdu za zid niti da vam produžimo dan dodatnim predavanjima i seminarima. Ovdje smo da vam damo početnu točku, čvrst temelj i sustav podrške. Da u vama zapalimo iskru interesa. Znamo kako je osjećati da se od vas očekuje da već sve znate – da je postaviti „osnovno” pitanje znak slabosti. U SEA-i odbacujemo takvo razmišljanje. Vjerujemo da znatiželju treba poticati, da su pogreške prilika za učenje i da početnike treba dočekati s dobrodošlicom, a ne osuđivati. Zato je naša akademija izgrađena na pristupačnosti, edukaciji i zajedništvu. Samo teorija? Ne kod nas. Estetska medicina treba se učiti pažljivo, odgovorno i znanstveno, a ne isključivo na skupim tečajevima ili vikend-edukacijama.

Kao tim sastavljen od zdravstvenih djelatnika iz različitih medicinskih područja razvili smo strukturirani program koji spaja najnoviju praksu temeljenu na dokazima, iskreno mentorstvo i – najvažnije – praktične vještine. Sve to uz svijest da ovo područje nije samo stvar zahvata već očuvanja, suptilnog naglašavanja i dubokog poštovanja ljudske anatomije i individualnosti. Naš je

kurikul osmišljen kako bi ponudio ravnotežu između temeljne teorije, znanstvene dubine i praktične edukacije – tako da na kraju ne samo da razumijete estetsku medicinu već se osjećate spremnima za njezinu praksu.

Ali nismo samo edukatori – gradimo mrežu koja nadilazi jednu edukaciju, siguran prostor u kojem početnici mogu postavljati pitanja, učiti uz pomoć prakse i povezivati se s mentorima koji su iskreno posvećeni njihovom napretku. Želimo surađivati, podržavati i rasti – zajedno. Želimo da SEA postane vaša baza dok ulazite u ovo područje, mjesto kojem se možete vraćati po savjet, zajednicu i daljnje obrazovanje, mjesto gdje je u redu biti početnik.

Svim budućim magistrima ili doktorima koji se pitaju je li estetska medicina, bilo kao proizvodnja, predstavništvo ili praksa, njihov put – mi vas vidimo. I mi smo nekad bili vi. A u području cjeloživotnog učenja – to i dalje jesmo.

TREĆI MEĐUNARODNI KONGRES MEDICINE ŽIVOTNOG STILA U SPLITU

U plesu između prevencije i liječenja

 prof. dr. sc. Ivana Kolčić
Nika Jukić, mag. cin.

11. – 13. travnja 2025. Medicinski fakultet u Splitu bio je domaćin Trećeg međunarodnog kongresa medicine životnog stila pod nazivom „Vještina, znanost i umjetnost medicine životnog stila”. U organizaciji Hrvatske udruge za medicinu životnog stila (HUMŽiS), Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Splitu kongres je okupio

brojne domaće i strane stručnjake iz područja biomedicine, kineziologije, psihologije i nutricionizma. Na otvaranju su se pridružili i studenti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, što nam je bilo posebno drago.

Kongres je otvorila prof. dr. sc. Ivana Kolčić, predsjednica znanstvenog odbora kongresa i profesorica Medicinskog

fakulteta u Splitu, koja razvija medicinu životnog stila u Hrvatskoj na temelju znanstvenih istraživanja i edukacije studenata. U svom obraćanju naglasila je kako su organizatori naporno radili da bi sudionicima kongresa na predavanjima, plenarnim raspravama i radionicama približili aktualne i zanimljive teme. Iste su pripremili vodeći domaći i međunarodni znanstvenici i stručnjaci. Konačan cilj kongresa bio je širenje znanja i ekspertize o učinkovitom zbrinjavanju kroničnih nezazaznih bolesti te stvaranje zdravijeg društva.

Sudionicima se video porukom obratila i mlada liječnica Anera Maljak, predsjednica Hrvatske udruge za medicinu životnog stila, te je posebno naglasila kako je tema ovogodišnjeg kongresa podsjetnik da „medicina životnog stila nije samo profesija nego je i pokret. U znanosti, praksi, ali i u svakodnevnim izborima, u umijeću slušanja, u plesu između prevencije i liječenja pronalazimo svoju svrhu.“ Dr. Maljak također je izrazila ponos što je Udruga HUMŽiS u završnoj fazi stvaranja stručno akreditiranog certifikacijsko-edukacijskog programa u području medicine životnog

stila na hrvatskom jeziku, namijenjenog liječnicima i drugim zdravstvenim stručnjacima te je spomenula brojne istraživačke projekte koji su u tijeku u Zagrebu i Splitu.

U ime Medicinskog fakulteta kao domaćina nazočne je pozdravio prodekan prof. Darko Modun izrazivši ponos što je Medicinski fakultet drugu godinu zaredom domaćin ovog kongresa. Naglasio je da Medicinski fakultet u Splitu, s 28 godina povijesti, predstavlja vodeće znanstveno središte Sveučilišta

u Splitu. Profesorica Ana Penjak, prodekanica za međunarodnu suradnju Kineziološkog fakulteta, suorganizatora kongresa, istaknula je važnost sinergije između medicine i kineziologije: „Dok medicina nudi dijagnostičku i terapijsku stručnost, kineziologija, tjelesna aktivnost i pokret služe kao moćan alat za prevenciju i liječenje kroničnih nezazaznih bolesti.“ Dodala je da kombiniranjem medicinskog znanja sa znanošću o pokretu „ne dodajemo samo godine životu već i život godinama.“ Prorektor Sveučilišta u Splitu, prof. Zoran Đogaš, također je pozdravio skup u ime rektora, prof. Dragana Ljutića, upozorivši na često zanemaren problem apneje u spavanju koja pogađa milijardu ljudi, s obzirom na to da se kvaliteta sna i medicina spavanja također nalaze u fokusu interesa medicine životnog stila.

Tijekom tri dana kongresa sudionici su imali priliku prisustvovati brojnim predavanjima i panel raspravama te sudjelovati u interaktivnim radionicama s ciljem razmjene znanja i iskustava za kreiranje učinkovitijih zdravstvenih strategija u borbi protiv kroničnih bolesti, kako za pojedinca, tako i za

sveukupni zdravstveni sustav. Od uvaženih predavača možemo istaknuti akademika Davora Miličića, akademika Stjepana Gamulina, profesoricu Sanju Musić Milanović i profesora psihologije Simona Matthews. Predavanja su održali i profesor Mladen Golubić, pionir medicine životnog stila s adresom u SAD-u, profesor Daniels Sliz, osnivač Poljskog udruženja za medicinu životnog stila, Sebastijan Orlić, naš vodeći stručnjak za zdravu dugovječnost, docentica Ana Jelaković, s temom o klimatskim promjenama i krvnom tlaku, profesor Damir Sekulić, istaknuti kineziolog i znanstvenik s KIFST-a, docentice Anela Novak i Ivana Kraljević, obje endokrinologinje i stručnjakinje za depreskripciju lijekova, profesorica Jelena Helene Cvejić s vrlo aktualnom temom o mikrobiomu i stresu, a profesor Josip Čulig, klinički farmakolog, osvrnuo se na značaj melatonina kao kronobiotika i njegova šireg utjecaja na zdravlje. O važnosti ženskog zdravlja i temama o menopauzi educirale su nas profesorica i naša istaknuta ginekologinja Jelena Marušić i liječnica Ifeoma Monye, predsjednica Svjetskog udruženja medicine životnog stila (The World Lifestyle

Medicine Organisation; WLMO). Detaljan se program kongresa može pronaći na stranici udruge HUMŽiS: <https://www.crolma.net/>.

Teme predavanja i panel rasprave pokrile su glavne fokuse medicine životnog stila, naših takozvanih šest stupova, uključujući pravilnu i zdravu prehranu, primjerenu razinu tjelesne aktivnosti, kvalitetan san, adekvatno nošenje sa stresom i mentalno zdravlje, izbjegavanje sredstava ovisnosti te važnost pozitivnih međuljudskih odnosa punih podrške.

Ove smo godine pomaknuli granice razgovora te smo uključili i teme poput održivog i planetarnog zdravlja.

Jedna od važnih karakteristika sada već tradicionalnog kongresa medicine životnog stila, koja dodatno doprinosi razlici u usporedbi s drugim medicinskim kongresima, jest sudjelovanje slušatelja u tzv. aktivnim pauzama. Radi se o zabavnim vođenim vježbama između predavanja koje vode kineziolozi. Glavna je ideja da slušatelji ne sjede pasivno duže vrijeme, pa je u program kongresa uvršteno redovito petominutno vježbanje na mjestu uz glazbu koja puni energijom. Doslovno se nitko nije mogao othrvati osmjehu, a osmjesi su redovito stizali na lica sudionika tijekom i nakon tih aktivnih pauza!

SAVJETI ZA UPRAVLJANJE STRESOM

prema akademiku Davoru Miličiću

1	Razumno jesti i piti	6	Preuzeti odgovornost za svoje postupke
2	Zapamtiti da je u redu reći "ne"	7	Ispitati svoje vrijednosti i živjeti prema njima
3	Ne pušiti	8	Postaviti realistične ciljeve i očekivanja
4	Redovito vježbati	9	Podsjećati se na stvari koje dobro radite
5	Opuštati se svaki dan	10	Odmoriti se

"Stres je činjenica života za većinu ljudi. Možda ga ne možete potpuno eliminirati, ali možete pronaći načine da ga smanjite."

© Treći međunarodni kongres lifestyle medicine, Split 2025.

Uz predavanja i redovite panel rasprave, koje su se odvijale nakon gotovo svakog predavanja, oko 150 sudionika

Trećeg kongresa medicine životnog stila moglo je izabrati i nekoliko radionica. Konkretno, svatko je mogao odabrati

dvije od 9 ponuđenih aktivnih i interaktivnih radionica, kao i jednu od 6 ponuđenih *world café* radionica s prikazom kliničkog slučaja koji je na radionici trebalo „zbrinuti” prema principima medicine životnog stila timskim radom.

Zanimljivih i važnih tema nije nam nedostajalo, nedostajalo nam je još malo vremena za razgovor, razmjenu iskustava i druženje. I zato već sada planiramo četvrti kongres medicine životnog stila u Hrvatskoj sljedeće godine. Svi su pozvani jer smo doslovno svi dio priče o zdravlju, od osobnog do populacijskog zdravlja. Stoga, uključite se u pokret medicine životnog stila i pomozite nam u razvoju ove nove grane medicine u Hrvatskoj i šire.

Sretna usta su sretno tijelo: Oralno zdravlje neodvojivo je od općeg

Split, 30. travnja 2025.

U povijesnoj Staroj gradskoj vijećnici na splitskoj Pjaci znanstvenici s Medicinskog fakulteta u Splitu održali su okrugli stol pod nazivom „Sretna usta su sretno tijelo” u organizaciji Akademije medicinskih znanosti Hrvatske – podružnice Split, Hrvatskog liječničkog zbora – podružnice Split te Muzeja grada Splita.

Skup je otvorila profesorica emeritus Duška Martinović Kaliterna, koja je u ime Akademije medicinskih znanosti Hrvatske pozdravila prisutne i najavila predavače. Okrugli stol dio je globalne inicijative Svjetske stomatološke federacije (FDI) pokrenute na Svjetskom stomatološkom kongresu u Sydneyju

2023. godine pod nazivom „Sretna usta su...” za razdoblje 2024. – 2026.

Docentica Marija Roguljić govorila je o dvosmjernom odnosu parodontitisa i sistemskih bolesti, dr. sc. Ana Glavina, asistentica na Katedri za oralnu medicinu, obradila je temu kemoterapije i usne šupljine, dok je izvanredni profesor Ivan Kovačić izlagao o temporomandibularnim poremećajima.

„Oralno je zdravlje jednako važno kao i opće zdravlje, a oralni status može ukazivati na probleme u općem zdravlju”, kazala je docentica Roguljić istaknuvši kako je ta povezanost posebno važna za kronične bolesnike. „Mnoga sistemska stanja i bolesti utječu na stanje i zdravlje usne šupljine, kao i obrnuto. Važno je trajno

educirati zdravstvene djelatnike o toj dvosmjernoj vezi kako bi mogli pružiti što bolju skrb najosjetljivijim skupinama, a to su kronični bolesnici koji boluju od najčešćih kroničnih bolesti današnjice.” S jedne strane, liječnici opće medicine trebali bi pacijente s kroničnim bolestima upozoriti na moguće komplikacije u usnoj šupljini i uputiti ih na stomatološki pregled. S druge strane, stomatolozi bi također trebali biti proaktivni u otkrivanju mogućih sistemskih bolesti. „Mi koji tretiramo pacijente srednje i starije životne dobi dobrom anamnezom možemo prepoznati simptome sistemskih bolesti. Svakog svog pacijenta pitam koliko ima godina, je li pušač i ima li netko u obitelji teže bolesti”, objasnila je docentica Roguljić dodajući da stomatolozi mogu uputiti pacijente na daljnje pretrage ako sumnjaju na sistemske bolesti.

Oralne bolesti pogađaju oko 3,5 milijardi ljudi širom svijeta, a parodontitis je prisutan kod 80 % odraslih osoba. Javnozdravstvene kampanje ključne su za podizanje svijesti o ovoj problematiki, zbog čega Hrvatsko parodontološko društvo svake godine 12. svibnja obilježava Dan parodontnog zdravlja i provodi javnozdravstvene akcije u koje uključuju stručnjake, studente i građane.

3rd Adriatic Symposium on Obesity: Medical students tackle obesity crisis

Julija Kancler, 5th year medical student at the English Program, University of Split School of Medicine

Marijan Nikolić, 6th year dental medicine student, University of Split School of Medicine

Nika Ćurković, 6th year medical student, University of Zagreb School of Medicine

Opatija, April 25–26, 2025 - Students from the University of Split School of Medicine, including Julija Kancler, Ante Topić, Marijan Nikolić, and Anders Odeverp, actively participated in this year's symposium on obesity in Opatija, Croatia. Under the mentorship of Associate Professor Dr. Josipa Radić, MD, PhD, and Associate Professor Dr. Mislav Radić, MD, PhD, the students presented impressive results from their scientific research. The delegation was also joined by Nika Ćurković, a medical student from the University of Zagreb School of Medicine, as well as residents Dr. Marijana Vučković, MD, and Dr. Hana Đogaš, MD, from the Clinical Hospital Centre Split. They provided us with valuable information and inspired future generations to participate in similar academic experiences.

Attending the Symposium on Obesity was an enriching and inspiring experience that fostered both professional and personal growth. The event brought together healthcare professionals, including

doctors, nutritionists, pharmacists, and students to discuss one of today's most pressing public health issues - obesity. Participation was of exceptional educational and social value for us as students. As mentioned, obesity is one of the leading public health challenges and was the central theme of this congress. Through a variety of lectures covering new treatment guidelines, complications, and the underlying pathophysiology of obesity, we had the opportunity to gain new insights and deepen our clinical knowledge.

Additionally, we listened to powerful testimonies from individuals living with obesity or those who have overcome it as a major life challenge. These heartfelt stories, marked by inner struggles, courage, and hope, allowed us to better understand the gravity of the daily battles these individuals face. This experience will undoubtedly help us approach our future patients with greater empathy, compassion, and respect.

The congress also provided an opportunity to connect and collaborate with peers from other medical faculties, encouraging the development of new friendships and professional networks. Through joint activities, we learned from each other, shared experiences and knowledge, supported one another during presentations and cultivated a spirit of unity, collaboration, and mutual respect.

Each of the students presented a poster on the topic of obesity, integrating it with medical knowledge related to hypertension, diabetes, chronic inflammation, and other nephrology-related topics. One of our students, Marijan Nikolić was awarded second place for best poster presentation. His topic was titled: *Excess Body Weight, the Silent Enemy in Nephrology*.

This congress reminded us that medicine is not only about treating diseases. It is about understanding people's lives, supporting healthier choices and growing together as both professionals and individuals.

Plexus Skills 2024: Medicinska edukacija budućnosti u srcu Zagreba

Lucija Skejić, 5. godina Medicine
Miro Vuković, dr. med.

Zagreb, 7. prosinca 2024. - U elegantnom ambijentu zagrebačkog hotela Esplanade održano je treće po redu izdanje Plexus konferencije. Ove je godine koje je ovog puta imalo fokus na usavršavanje konkretnih kliničkih znanja i vještina iz različitih grana medicine. Ova konferencija predstavlja događaj koji je okupio studente medicine i mlade liječnike iz Hrvatske i inozemstva s ciljem usavršavanja znanja i vještina kroz interaktivne radionice i edukativna predavanja.

Organizaciju ove iznimno uspješne konferencije potpisuju bivši i sadašnji studenti našeg Fakulteta: dr. Alen Juginović, dr. Marina Grubić, dr. Miro Vuković, dr. Ivan Nikolić, dr.

Pjero Bačić te dr. Sara Bulić, uz podršku triju studentica pete godine – Paule Vučice, Nade Rakić i Lucije Skejić.

Konferencija je ponudila jedinstvenu priliku za učenje izravno od svjetski priznatih stručnjaka koji su s velikom otvorenosti dijelili svoja znanja, iskustva i savjete. Poseban interes izazvale su radionice iz kardiologije koje su vodili **dr. Ravi Nair i dr. Jaikirshan Khatri**, dok su područje endokrinologije približili **dr. Mario Škugor i dr. Lea el Hage**. Endokrinološke i kardiološke radionice vodili su stručnjaci iz renomirane **Cleveland Clinic**. Hitnu medicinu na suvremen i interaktivan način obradili su **dr. Martin**

Pusic iz Boston Children's Hospital i dr. Christopher Kabrhel iz Massachusetts General Hospital. Posebno zanimanje studenata zadobilo je predavanje dr. Mira Vukovića o projektu **Med&X Accelerator**, koji studentima biomedicinskih znanosti iz Hrvatske pruža priliku za stručno usavršavanje u vrhunskim svjetskim institucijama poput Cleveland Clinic, Mayo Clinic i Harvard Medical School koji je do sada, u dva izdanja, omogućio prilike za usavršavanje osam studenata iz Splita i Zagreba, dok su pripreme nove generacije polaznika u tijeku.

Dan je zaključen svečanom Gala večerom koja je poslužila kao platforma za umrežavanje i neformalnu razmjenu iskustava. U tom kontekstu, dr. Mario Škugor istaknuo je važnost međunarodne edukacije i stjecanja iskustva izvan vlastitog zdravstvenog sustava. Inspirativne poruke sudionicima prenijeli su i prošlogodišnji polaznici Med&X programa, Marko Gavrančić s Medicinskog fakulteta u Zagrebu te Lucija Skejić

s Medicinskog fakulteta u Splitu, naglašavajući značaj cjeloživotnog učenja i izlaska iz okvira osnovne akademske edukacije.

Podršku cijelom projektu dale su i **Nj. E. Nathalie Rayes, tadašnja veleposlanica Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj**, te **Croatiana Gregurić**, savjetnica s posebnim položajem za pitanja hrvatskog iseljeničtva u **Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske**, koje su posebno naglasile važnost međunarodne suradnje i ulaganja u mlade stručnjake iz područja biomedicine. Događaju su nazočili i ostali uvaženi predstavnici lokalne, regionalne i nacionalne vlasti kao i predstavnici privatnog i javnog biomedicinskog sektora.

Konferencija **Plexus** još je jednom dokazala koliko je važno stvarati prilike za razmjenu znanja i internacionalnu suradnju, te potaknula sve prisutne na daljnji profesionalni razvoj - jer učenje ne prestaje s posljednjim predavanjem, nego se nastavlja kroz razgovor, iskustvo i zajedništvo.

Od učionice do znanstvene pozornice: Splitski studenti Medicine izlagali na međunarodnim nefrološkim skupovima

Studenti Medicinskog fakulteta u Splitu aktivno su sudjelovali na DiaTransplantu (9. hrvatskom simpoziju o nadomještanju bubrežne funkcije s međunarodnim sudjelovanjem) te na 6. kongresu Mediteranskog društva za bubrežne bolesti. Time su se našli u društvu uglednih nefrologa, znanstvenika, medicinskih sestara i tehničara iz brojnih zemalja, kao i studenata drugih medicinskih fakulteta.

Ante Topić, 4. godina Medicine
Anders Ødeverp, 5. godina Medicine
na engleskom jeziku

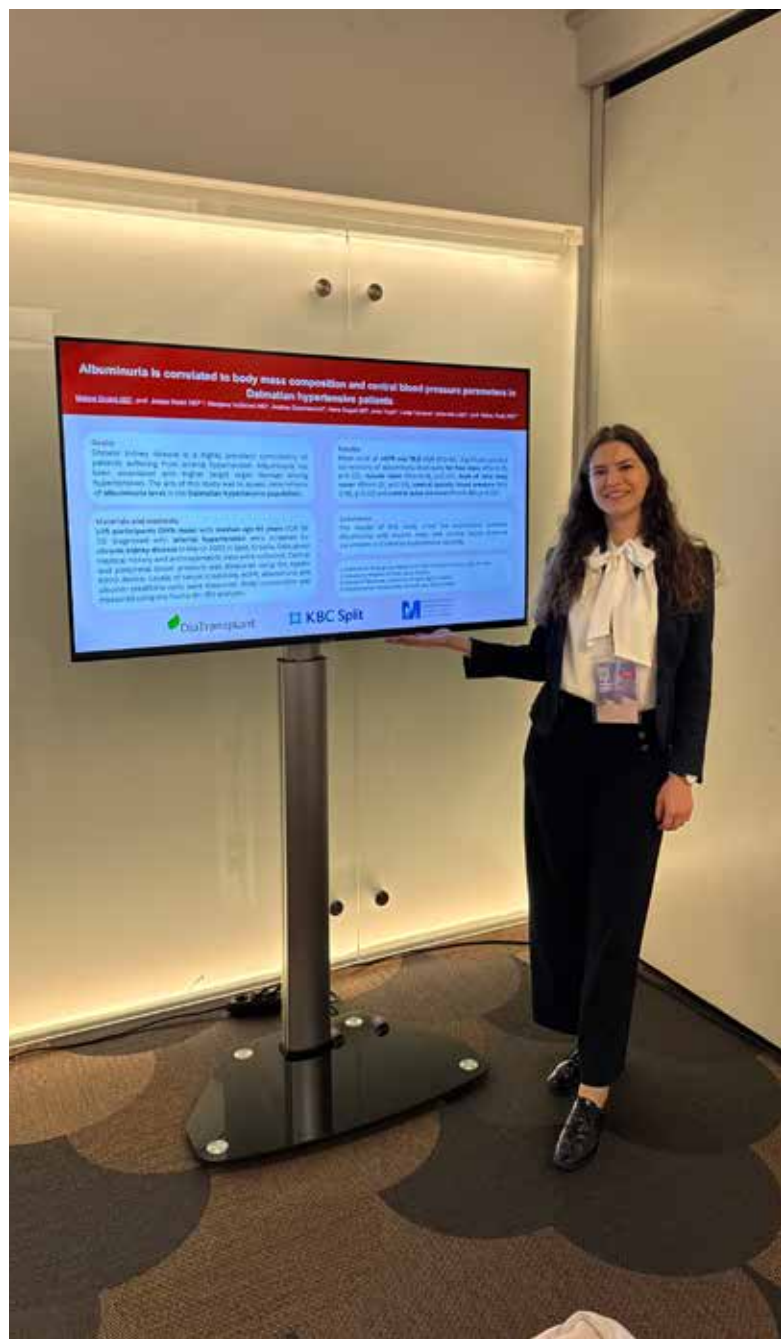
DiaTransplant, 9. hrvatski simpozij o nadomještanju bubrežne funkcije s međunarodnim sudjelovanjem, te 6. kongres Mediteranskog društva za bubrežne bolesti održani su istovremeno u Opatiji od 17. do 20. listopada 2024. godine, a unutar sekcije „*Studenti u nefrologiji*” aktivno su sudjelovali i studenti Medicinskog fakulteta u Splitu. Pod mentorstvom **izv. prof. prim. dr. sc. Josipe Radić** i **izv. prof. prim. dr. sc. Mislava Radića** prezentirali su rezultate istraživanja provedenih u sklopu aktivnosti EU projekta „**Digitalizacija i unaprijeđenje nutritivne skrbi oboljelih od kroničnih bolesti**”.

Uz **Antu Topića**, studenta 4. godine studija Medicine, rezultate su predstavili i studenti 5. godine studija Medicine na engleskom jeziku: **Anders Ødevarp** i **Julija Kancler**. Rezultate su prikazale i **Marijana Vučković**, dr. med., specijalizantica nefrologije sa Zavoda za nefrologiju, dijalizu i arterijsku hipertenziju, **Hana Đogaš**, dr. med., specijalizantica neurologije s Klinike za neurologiju, te **Marina Grubić**, dr. med. sa Zavoda za hitnu medicinsku pomoć.

Ante Topić predstavio je istraživanje o spolnim razlikama u povezanosti prehrane i krvožilnog sustava s bubrežnom funkcijom kod rizičnih skupina („Povezanost nutritivnog statusa i krutosti žila s bubrežnom funkcijom visokorizične populacije za razvoj kronične bubrežne bolesti – spolne razlike”). Riječ je o radu u kojem su ispitanici bili osobe s prekomjernom težinom, hipertenzijom i dijabetesom, a analizirane su razlike između muškaraca i žena u razvoju bubrežnih bolesti.

Anders Ødevarp fokusirao se na populaciju s transplantiranim organima prikazavši dva istraživanja provedena na dalmatinskim pacijentima s presađenim bubrezima. Prvi rad („Antihyperglycemic prescription patterns among stable kidney transplant recipients with diabetes mellitus type 2: single-center experience”) bavio se obrascima propisivanja lijekova za kontrolu šećera kod dijabetičara s transplantiranim bubregom, dok je drugi („Lipid-lowering therapy among dalmatian kidney transplant recipients: single-center experience”) analizirao terapiju za snižavanje kolesterola kod iste skupine pacijenata.

Mladi istraživači Topić i Ødevarp koautori su i nekoliko drugih istraživanja predstavljenih na kongresu, što svjedoči o iznimnoj suradnji između njih i njihovih mentora. Sudjelovanje na ovakvom događaju pružilo im je jedinstvenu priliku za bolje

upoznavanje različitih istraživačkih aktivnosti – od prikupljanja podataka do prezentacije rezultata pred međunarodnom publikom, a rasprave nakon izlaganja pružile su im neprocjenjive povratne informacije i mogućnost umrežavanja s kolegama sličnih interesa.

Uspjeh na ovom prestižnom događaju dodatno je motivirao splitske studente za daljnji znanstveni rad. Već su najavili aktivno sudjelovanje na „3rd Adriatic Symposium of Obesity” koji će se održati u Opatiji, o čemu ćete više moći pročitati u sljedećem broju Glasnika Medicinskog fakulteta.

OSCON 2025: U žiži kardiovaskularnih inovacija

Tina Volarević, 6. godina Medicine

U Osijeku se sedme godine zaredom, od 3. do 5. travnja 2025., održao znanstveni kongres studenata biomedicinskog područja i mladih liječnika – OSCON. Ove je godine pet naših studenata šeste godine Medicine sudjelovalo na kongresu i prezentiralo svoje radove.

U skladu s temom ovogodišnjeg OSCON-a „Pulse of Progress: Shaping the future of cardiovascular health” na kongresu su održana predavanja o inovacijama u svijetu liječenja kardiovaskularnih bolesti. Među najdojmljivijim predavanjima bilo je ono doktora Markovića iz KB Merkura o elektrofiziologiji i aritmologiji, koji je predstavio tehnologiju 3D mapiranja srca s ciljem pronalaska aritmogenih izvora. Ova futuristička tehnologija, koja se trenutno koristi u polju kardiologije, izazvala je veliko zanimanje među studentima.

Uz teorijska predavanja organiziran je i niz zanimljivih praktičnih radionica različite tematike. Studenti su imali priliku okušati se u simulaciji EVAR-a i ugradnji *bypassa* na životinjskim modelima srca. Posebno zapažena bila je praktična radionica iz osteosinteze, gdje su sudionici na modelima kostiju mogli koristiti pravi ortopedski alat i spajati prijelome.

Na jednom od predavanja istaknuta je misao koja je mnogima ostala u sjećanju: „Medicina je umjetnost bazirana na znanosti.” Ova misao savršeno odražava suštinu medicine –kombinaciju vještine, znanja, kreativnosti, novih tehnologija i otkrića, sve u savršenom balansu.

Osvrnuvši se na budućnost struke, sudionici kongresa izrazili su optimizam. Očekuje se da će medicina nastaviti napredovati u korak s vremenom i tehnologijom, a naši studenti izrazili su nadu da će biti dio tog napretka te da će jednog dana i sami moći dijeliti svoja iskustva i inovacije na budućim kongresima. Kongres je završio gala večerom, a studenti su se u Split vratili s dragocjenim iskustvima spoznavši važnost znanstvenih angažmana izvan učionice. „Pozivamo i druge studente da pohađaju kongrese, pišu znanstvene radove i na taj način obogate svoje studentske dane te otvore vrata novim prilikama za razvoj svoje karijere”, poručili su.

UniStart vol. 2: Međufakultetska studentska suradnja za inovacije u zdravstvu

Ružica Bočina, 6. godina Medicine

Na Medicinskom fakultetu u Splitu 8. i 9. studenog 2024. godine održano je drugo izdanje zdravstvenog inovacijskog natjecanja UniStart vol. 2, koje je okupilo studente Medicinskog fakulteta, Ekonomskog fakulteta i Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu. Ovaj dvodnevni događaj imao je za cilj poticanje kreativnosti, inovativnosti i timskog rada među studentima pružajući im priliku da razvijaju praktična rješenja za izazove u zdravstvenoj industriji.

Prvi dan: Empatija i ideacija

Prvi dan natjecanja započeo je izazovom za studente kojem je cilj bio razviti empatiju i razumijevanje problema iz perspektive korisnika. Nakon što su se upoznali s izazovom, slijedila je grupna ideacija tijekom koje su studenti razmjenjivali ideje i započeli rad na pronalaženju kreativnih rješenja.

Drugi dan: Timski rad i pitch prezentacije

Drugi dan natjecanja bio je fokusiran na individualnu ideaciju unutar interdisciplinarnih timova uz korištenje alata kao što su Canva i PowerPoint za razvoj i prezentaciju svojih ideja. Studenti su imali priliku predstaviti svoja rješenja stručnom žiriju koji je bio sastavljen od Marka Mimice (NetHub akcelerator), Josipa Krnića (pročelnik Objedinjenog hitnog bolničkog prijema KBC-a Split), Silvestra Šesnića (prodekan za znanost na splitskom FESB-u) i Anzeline Terzić (predstavica sponzora Terzić d.o.o.).

Izvršno pripremljene prezentacije i entuzijazam studenata učinili su natjecanje nezaboravnim. *Pitch* prezentacije fokusirale su se na rješenja koja bi poboljšala korisničko iskustvo pratnje i rasteretila hitni prijem, a žiri je imao težak zadatak odabrati najbolje timove.

Pobjednici natjecanja

Nakon intenzivnog natjecanja proglašeni su pobjednici:

Tim Wait-Mate
Anamarija Krajačić (MEFST)
Anisia Banović (MEFST)
Robert Lovrić (FESB)
Tim Chatbot Zdravko
Mirko Delić (EFST)
Ružica Bočina (MEFST)
Stjepan Milardović (FESB)
Stipan Strinić (FESB)
Tim MedLink
Gina Aurora Belamarić (FESB)
Marija Meštrović (FESB)
Ivan Gudelj (MEFST)

Ovi su timovi pokazali iznimnu kreativnost i inovativnost u rješavanju problema u zdravstvu, čime su zaslužili priznanja za svoje ideje.

UniStart vol. 2 bio je više od natjecanja – bio je to prostor za suradnju, kreativnu ideaciju i razvoj rješenja koja mogu oblikovati budućnost zdravstva. Studenti su pokazali nevjerovatnu strast i predanost u stvaranju inovacija koje mogu imati stvaran utjecaj na svakodnevnu medicinsku praksu.

Svi su sudionici natjecanja dokazali da su mladi inovatori spremni odgovoriti na izazove današnjeg zdravstvenog sustava. Ovaj događaj nije samo potaknuo njihovu kreativnost već i otvorio vrata buduće suradnje među različitim disciplinama – medicinom, ekonomijom i inženjeringom. Nadamo se da će UniStart postati redovit događaj koji će pružiti priliku novim generacijama studenata da pokažu svoje inovativne ideje i donesu promjene u zdravstveni sektor.

Nova studentska sekcija: Reparo vraća osmijeh zajednici

Dora Martić, 5. godina Dentalne medicine

Na Medicinskom fakultetu u Splitu krajem siječnja 2025. s radom je započela nova studentska sekcija Reparo, koja je u iznimno kratkom vremenu okupila više od 100 članova. Iako je primarno posvećena restaurativnoj dentalnoj medicini, parodontologiji i endodonciji, njezin je stvarni cilj puno širi – pružiti studentima dodatnu edukaciju, ali i unaprijediti zdravlje zajednice konkretnim, terenskim akcijama.

Ideja je proizašla iz svakodnevnih razgovora i uočenih potreba studenata za dodatnim znanjem, ali i želje da se doprinese javnozdravstvenim ciljevima. Iza inicijative stoje studentice pete godine dentalne medicine – predsjednica sekcije **Dora Martić** i potpredsjednica **Monika Markulin** – koje su okupile tim volontera i pokrenule jedan od najaktivnijih studentskih projekata u Splitu.

Reparo se vrlo brzo istaknuo na Fakultetu zahvaljujući svojoj energiji i raznolikim edukativnim aktivnostima – od predavanja i radionica do *masterclassova* koje vode renomirani doktori medicine i dentalne medicine. Cilj je jasan: nadopuniti turnusnu nastavu i omogućiti studentima da prošire svoja znanja iz svih grana dentalne medicine – od preventivne stomatologije, preko parodontologije, pa sve do oralne kirurgije i ortodoncije.

„Sekcijom želimo pružiti platformu svim studentima medicine kako bi bolje razumjeli važnost oralnog zdravlja i njegovu povezanost s cjelokupnim zdravljem organizma”, ističe Dora Martić.

Jedan od najupečatljivijih projekata koji je sekcija pokrenula jest **Zubobus** – mobilna stomatološka jedinica koja u potpunosti funkcionira kao prava ordinacija na kotačima. Projekt je startao

u travnju 2025., a prvi pregled za građane organiziran je na splitskoj Rivi 12. travnja.

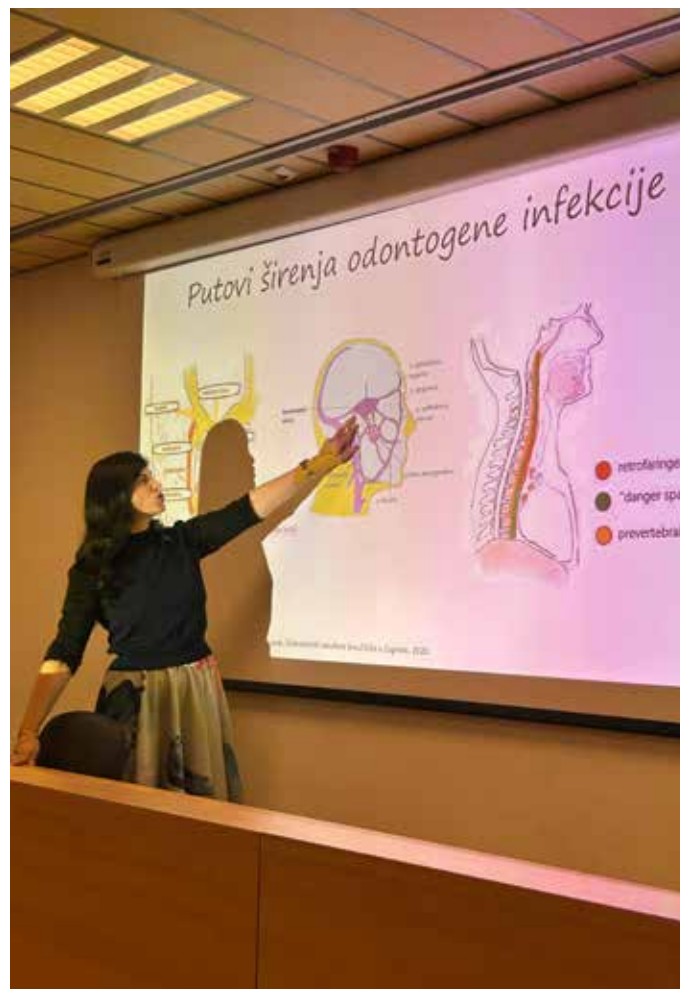
Zubobus od svibnja kreće na put po Dalmaciji: **5. svibnja na Brač, 15. svibnja na Šoltu, 24. svibnja u Sinj te 31. svibnja u Imotski.** Na svakoj će lokaciji građanima biti omogućen

besplatan pregled, savjetovanje o oralnoj higijeni i prepoznavanje ranih znakova karcinoma usne šupljine.

„Oralno zdravlje često je zanemareno iako ima velik utjecaj na cjelokupno zdravlje. Naš je cilj približiti edukaciju svima, osobito onima koji zbog udaljenosti ili financijskih ograničenja nemaju pristup stomatološkoj skrbi”, poručuju iz Repara. U provedbi projekta sudjeluju i specijalisti oralne medicine koji zajedno sa studentima obavljaju preglede i edukaciju.

Sekcija Reparo ne staje ni tu. U lipnju 2025. pokreću projekt **Zlatne godine**, koji uključuje posjete domovima za starije osobe diljem Splitsko-dalmatinske županije. Cilj je poboljšati oralno zdravlje starije populacije edukacijom, pregledima i savjetovanjima. Projekt uključuje predavanja o povezanosti oralnog i sistemskog zdravlja, individualne preporuke i *screening* na karcinom usne šupljine.

„Stariji ljudi često imaju otežan pristup dentalnoj skrbi, a istovremeno su ranjiva skupina kada je riječ o karcinomu i drugim

ozbiljnim bolestima usne šupljine. Ovim projektom želimo im omogućiti brigu koju zaslužuju”, ističe Monika Markulin.

U pozadini svih ovih uspjeha stoji snažna podrška fakulteta i pojedinaca koji vjeruju u studentsku inicijativu. **Posebnu zahvalnost sekcija Reparo izražava dekanu Medicinskog fakulteta prof. dr. sc. Anti Tonkiću**, koji je omogućio korištenje Zubobusa – vozila Medicinskog fakulteta za potrebe ovog javnozdravstvenog projekta. Zahvale upućuju i **prof. dr. sc. Katarini Vukojević**, koja je administrirala projekt MADE, u sklopu kojeg je Zubobus i nabavljen.

Sekcija Reparo u svega nekoliko mjeseci postala je ogledni primjer kako entuzijazam, znanje i empatija mogu prerasti u stvarne promjene – i u akademskom okruženju i u društvu. U planu su nova partnerstva, dodatne edukacije i daljnje širenje aktivnosti kako bi se uključilo još više studenata.

Jer kako kažu iz Repara – **oralno zdravlje nije luksuz, već pravo svakog čovjeka.**

Slatka strana medicine: Šećerko mijenja pravila igre

Angela Kalpić, 4. godina Medicine

Studentska sekcija Šećerko osnovana je ove akademske godine na kavi sedam studentica medicine. Prijateljstvom koje traje od prve godine studija htjele smo dati svoj doprinos pozitivnim promjenama na fakultetu. Ideja je došla sasvim spontano, a cilj nam je bio okupiti zajednicu mladih ljudi i omogućiti im da saznaju više o endokrinologiji i zdravom životnom stilu. Ono što nam je najvažnije u našoj sekciji jest da se članovi u njoj osjećaju ugodno i da mogu slobodno izražavati i predlagati sve svoje ideje. Trudimo se slušati prijedloge naših kolega, ipak je ono što radimo namijenjeno upravo njima.

U manje od godine dana organizirale smo mnogo aktivnosti, od predavanja do interaktivnih radionica, s ciljem bolje edukacije studenata i stjecanja praktičnog iskustva. Također, želimo utjecati na našu zajednicu edukacijom opće populacije i nizom javnozdravstvenih akcija.

Zašto endokrinologija? Mnogo je razloga zašto smo baš nju odabrale od svih specijalizacija, a ovo su neki od njih. Glavni je razlog osnivanja naša predivna mentorica, **docentica Anela Novak!** Tijekom nastave imali smo je priliku upoznati i u jako kratkom periodu nas je osvojila. Ona nam je uzor u radu s pacijentima i kolegama, liječnica puna znanja i empatije. Osim toga, ona je veliki zagovornik zdravoga životnog stila koji promiče te ga istinski živi. Endokrinologija je jako široko područje medicine, a endokrinološke bolesti jedne su od najčešćih u općoj populaciji. Također, ona ne uključuje samo liječenje već i njihovu prevenciju. Kako bi naši pacijenti živjeli što duže i kvalitetnije, cilj medicine trebao bi biti sprječavanje kroničnih bolesti i time se mi u Šećerku vodimo.

Što se tiče samih aktivnosti sekcije, sve objavljujemo na svojim internetskim stranicama. Imali smo ciklus predavanja o gušterači,

radionicu o inzulinu, mikroskopiranje gušterače, obilježili smo Svjetski dan bubrega i dr. Proces organizacije aktivnosti od same ideje do realizacije zahtjeva puno vremena i truda. Svaka od nas sedam ima druge interese, hobije i karakterne osobine, što nam jako pomaže u planiranju aktivnosti. Umjetničke duše naše sekcije zadužene su za dizajn i objave na stranicama, dok su druge metodične te vode administrativne poslove. Takva podjela kod nas odlično funkcionira i olakšava nam posao. Moramo pohvaliti liječnike i profesore, ali i kolege iz drugih studentskih udruga s kojima smo imale izvrsnu komunikaciju koja nas je dovela do uspješnih suradnji.

Što se tiče samog odaziva na aktivnosti, on varira. Praktične aktivnosti imaju veliki odaziv, dok je na predavanjima ipak manji. Naravno, studenti se priključe kada mogu ovisno o svojim fakultetskim i privatnim obvezama. U suradnji s CroMSIC organizacijom nagradili smo dolaske studenata s bodovima koje mogu iskoristiti za studentske razmjene. Želimo zahvaliti studentima što svoje slobodno vrijeme koriste kako bi se bolje educirali i primijenili gradivo koje uče i u praksi.

Najveći je izazov naše sekcije organizacija svih aktivnosti uz sve naše privatne i studentske obveze. Mislimo da bi se rad sekcija trebao još više promovirati na fakultetu kako bi studenti dobili priliku dublje se upoznati s područjima medicine koja ih zanimaju. Još uvijek nismo sigurne kako dodatno motivirati studente za aktivnosti. Iako smo zadovoljne dosadašnjim odazivom, mjesta za napredak uvijek ima.

Trenutno brojimo više od 90 članova sa svih studija našeg Fakulteta. U budućnosti želimo prilagoditi aktivnosti studentima drugih usmjerenja. Planiramo suradnju s drugim studentskim organizacijama našeg Fakulteta i Sveučilišta tijekom tekuće i iduće akademske godine. Najviše se želimo posvetiti organizaciji javnozdravstvenih akcija te promoviranju zdravoga životnog stila.

Nadamo se da ćemo studentima približiti endokrinologiju i motivirati ih da uvedu zdrave životne navike u svoju rutinu.

Vaš Šećerko 😊

Znanje i preciznost na ispitu: Natjecanje u izradi magistralnih pripravaka

Tonka Mateljak, 5. godina Farmacije

Travanj 2025. Splitska podružnica Hrvatske udruge studenata farmacije (CPSA) uspješno je organizirala drugo godišnje Natjecanje u izradi magistralnih pripravaka pod temom „Personalizirani pristup problematičnoj koži”.

Dvodnevno natjecanje održano 12. i 13. travnja u prostorima Medicinskog fakulteta okupilo je studente farmacije koji su se okušali u izradi specijaliziranih pripravaka za njeгу kože. Koordinatorica događaja bila je Anamarija Klasan.

Prvi dan započeo je stručnim predavanjem mag. pharm. Eleonore De Lai o podlogama za izradu pripravaka, nakon čega je uslijedila praktična radionica pod vodstvom stručnjaka iz Fagrona – mag. pharm. Ružice Kapov i mag. ing.

chem. inz. Josipa Kosa. Nakon preliminarnog testiranja šest najuspješnijih parova plasiralo se u finalni dio natjecanja. Drugi dan natjecatelji su samostalno izrađivali četiri magistralna pripravka pod budnim okom stručnog žirija koji je, uz predstavnike Fagrona, činila i doc. dr. sc. Josipa Bukić s Medicinskog fakulteta u Splitu. Ocjenjivanje se temeljilo na postupku izrade, kvaliteti pripravka i timskom radu. Prvo mjesto osvojili su Josip Vučković i Anamarija Ratković, drugo Daniela Soldić i Marta Sardelić, a treće Morena Ivašković i Tonka Mateljak. Žiri je naglasio da su razlike među natjecateljima bile minimalne.

Glavni sponzor natjecanja bio je Fagron, koji je osigurao sirovine i poklone za sudionike, uz dodatnu podršku Medical Intertradea, Pharmagala, Galenskog laboratorija ljekarni Splitsko-dalmatinske županije te Pharmacerisa.

Christmas Gala 2024: It's timeeee!

Monika Krajina, 4th year medical student
at the English program

The Advent season was welcomed as nearly 200 students gathered for the traditional Christmas Gala on Saturday, November 30th, 2024, at Hotel President in Solin – an evening featuring dinner, music, and plenty of celebration.

Organized through the joint efforts of ANSA and ISA, the event has become a much-anticipated tradition, beginning with a warm welcome and a thoughtful reflection on the past year, presented by Helena Letica (Head of ISA) and Alaia Gill (Head of ANSA). The rest of the night featured a full program with speeches, a DJ, and dancing, while a photographer captured the festive atmosphere of the evening, ensuring the group photos would become lasting memories of those unforgettable student days.

As we celebrated the evening, the Gala also reminded us that the joy we share is what truly defines this time of year: Through a round of tombola, students raised donations for Udruga Sindrom Down Split, showing that small acts of giving can go a long way.

A big thank you goes out to our sponsors – Le Salon, Cookie Lab, ka'Brada, Marjan Fitness Gym, and FASD Prävention – for their generous contributions and support.

Hope to see you at the Christmas Gala 2025!

Donatorski koncert „Nota ljubavi 2024.”

Bruno Kontri, 6. godina Medicine

Studentski zbor Medicinskog fakulteta u Splitu i udruga S4S organizirali su 19. prosinca 2024. donatorski koncert „Nota ljubavi” s ciljem prikupljanja sredstava za pedijatrijski odjel splitske bolnice. Cilj je bio uljepšati i obogatiti boravak djece na pedijatriji te pružiti podršku njihovim obiteljima. Ideja koncerta nastala je još 2015. godine, inspirirana iskustvom profesorice u splitskoj III. gimnaziji koja je sa svojim djetetom provela duži period na Odjelu zbog iznimno teškog slučaja. Tada je uvidjela koliko su djeci i njihovim roditeljima potrebni trenutci sreće i podrške. Nakon nekoliko godina neodržavanja i bez akcija ove smo godine odlučili ponovno pokrenuti održavanje koncerta.

Koncert je bio podijeljen u dva dijela: prvi dio održao se u amfiteatru Medicinskog fakulteta u Splitu u 18 sati i bio je klasičnog tipa. U ispunjenom amfiteatru gosti su mogli uživati u nastupima klapa Partenca, Vertigo trija i učenika srednje glazbene škole Josip Hatze, nakon čega je održana i svečana zakuska.

Drugi dio odvijao se od 19 sati ispred Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u sklopu Adventa na Kampusu. Zadnja večer možda i najbolje adventske lokacije u Splitu bila je puna. Sve pripremljene karte bile su rasprodane, a publika je slušala svirku troje izvođača: DJ grupe *Elitni neredi* te grupa *Djigibao* i *Brkovi*. To je bila jedna drugačija večer na koju Kampus nije navikao, ali

svejedno nevjerojatno zabavna i ispunjena srećom kao što bi trebale i biti ovakve akcije. Skupili smo više od 6000 €, što smatramo izuzetnim uspjehom s obzirom na kratak period i broj ljudi koji su sudjelovali u organizaciji. Ovim putem htjeli bismo zahvaliti više od 15 sponzora koji su nam pomogli u organizaciji dobrotvorne tombole kojom smo završili ovu donatorsku akciju.

Također, posebne zahvale Studentskom centru Split i grupi *Brkovi* za pomoć u organizaciji i svirci u drugom dijelu koncerta. Nadamo se da će se idućih godina nastaviti organizacija donatorskog božićnog koncerta u organizaciji studenata našeg fakulteta jer uz malo truda s naše strane uistinu možemo nekome uljepšati i olakšati život.

Obranjeni doktorski radovi

(listopad 2024. - travanj 2025.)

RB	IME I PREZIME	NASLOV DOKTORSKOG RADA	MENTOR/KOMENTORI	DATUM OBRANE	STUDIJ
1	ANA ĆURKOVIĆ KATIĆ	MULTIPLA SKLEROZA: KLINIČKE I NEUROFIZIOLOŠKE MJERE U PROCJENI FUNKCIONALNOG INTEGRITETA KORTIKOSPINALNOG PUTA	DR.SC. MAJA ROGIĆ VIDA KOVIĆ I DOC.DR.SC. MARIO MIHALJ	14.10.2024	EBM
2	JOSIPA KOKEZA	ULOGA GLUT1 I HIF-1 α U METABOLIZMU KARCINOMA PLUĆA	DOC.DR.SC. SANDRA ZEKIĆ TOMAŠ	16.10.2024	BN
3	TINA ĐOGAŠ	POVEZANOSTI SERUMSKOG KALPROTEKTINA, KRUTOSTI KRVNIH ŽILA I SIMPTOMA DUGOG COVID-A U BOLESNIKA S TRANSPLANTIRANIM BUBREGOM	IZV.PROF.DR.SC. JOSIPA RADIĆ	06.11.2024	EBM
4	JASNA PETRIĆ DUVNJAK	PERCEPCIJA BOLESTI I STAVOVI O INHALACIJSKIM KORTIKOSTEROIDIMA RODITELJA DJECE S ASTMOM	IZV.PROF.DR.SC. IVANA MEDVEDEC MIKIĆ	08.11.2024	EBM
5	ANA VUČINOVIĆ	ZNANJE I STAVOVI STUDENATA I KVALITETA IZVJEŠTAVANJA RANDOMIZIRANIH KONTROLIRANIH KLINIČKIH ISPITIVANJA O GLAUKOMU	DOC.DR.SC. JOSIPA BUKIĆ	12.11.2024	EBM
6	SANI ŽUŽUL	IMUNOHISTOKEMIJSKI IZRAŽAJ VEZAJUĆIH PROTEINA MEGALIN, CUBILIN, CAVEOLIN-1, GIPC1 I DAB2IP TIJEKOM EMBRIONALNOG I POSTNATALNOG RAZVOJA BUBREGA U YOTARI MIŠEVA	PROF.DR.SC. KATARINA VUKOJEVIĆ	14.11.2024	EBM
7	ŽANA KRALJ	IMPLICITNI MODELI MENTALNIH POREMEĆAJA I UVJERENJA O ODNOSU UMA, DUŠE I TIJELA U PSIHIJATARA, PSIHOLOGA I TEOLOGA	PROF.DR.SC. GORAN KARDUM	14.11.2024	EBM
8	ZVONIMIR KUTLEŠA	PROCJENA KOŠTANE GUSTOĆE TIJEKOM KOMPJUTORIZIRANE TOMOGRAFIJE CIJELOG TIJELA U PACIJENATA S POLITRAUMOM	DR.SC. DANIJELE BUDIMIR MRŠIĆ I DOC.DR.SC.MILJENKO FRANIĆ	19.11.2024	TRIBE
9	NIKOLINA PLEIĆ	KAUZALNO MODELIRANJE POVEZANOSTI ČIMBENIKA OKOLIŠA I FUNKCIJE ŠTITNE ŽLIJEZDE KORISTEĆI CJELOGENOMSKE STUDIJE POVEZANOSTI	PROF.DR.SC. TATIJANA ZEMUNIK	21.11.2024	TRIBE
10	ŽANA RUBIĆ	MOLEKULARNA KARAKTERIZACIJA β -LAKTAMSKE REZISTENCIJE I KLINIČKE ZNAČAJKE VIŠESTRUKO OTPORNIH ISOLATA VRSTE <i>Proteus mirabilis</i>	PROF.DR.SC. MARIJA TONKIĆ	21.11.2024	TRIBE
11	MR.SC. ŽARKO VRBICA	MOGUĆNOSTI RANE DIJAGNOSTIKE KRONIČNE OPSTRUKTIVNE PLUĆNE BOLESTI U POPULACIJI POD RIZIKOM	PROF.DR.SC. DAVOR PLAVEC	27.11.2024	BN
12	MAJA PERKUŠIĆ ČOVIĆ	PRIMJENA EVOCIRANIH POTENCIJALA U ISTRAŽIVANJU NEUROFIZIOLOŠKIH BILJEGA DISLEKSije	DR.SC. MAJA ROGIĆ VIDA KOVIĆ I PROF.DR.SC. MARIJAN PALMOVIĆ	29.11.2024	TRIBE
13	HROVJE URLIĆ	UTJECAJ ORALNE SUPLEMENTACIJE KANABIDIOLOM NA VARIJABILNOST SRČANOG RITMA I PROMJENU UPALNOG ODGOVORA U BOLESNIKA S ESENCIJALNOM HIPERTENZIJOM: RANDOMIZIRANO, DVOSTRUKO SLIJEPO, KRIŽNO ISPITIVANJE	IZV.PROF.DR.SC. JOŠKO BOŽIĆ	12.12.2024	EBM
14	JASNA NINČEVIĆ	OSOBITOSTI INFEKCIJE SA SARS-COV-2 I UTJECAJ NA TRKAČKE SPOSOBNOSTI IGRAČA HRVATSKOG PRVOLIGAŠKOG NOGOMETNOG KLUBA TIJEKOM DVIJE PANDEMIJSKE NOGOMETNE SEZONE S RAZLIČITIM DOMINANTNIM VIRUSNIM VARIJANTAMA	IZV.PROF.DR.SC. ANAMARIJA JURČEV SAVIČEVIĆ	16.12.2024	EBM

RB	IME I PREZIME	NASLOV DOKTORSKOG RADA	MENTOR/KOMENTORI	DATUM OBRANE	STUDIJA
15	JOSIP KRNIĆ	UČINAK INHALACIJSKIH ANESTETIKA NA RENALNU SIMPATIČKU I FRENIČKU ŽIVČANU AKTIVNOST ZA VRIJEME AKUTNE PONAVLJANE HIPOKSIJE U ŠTAKORA	PROF.DR.SC. ZORAN ĐOGAŠ	16.12.2024	EBM
16	ANTE TONKIĆ	ULOGA FAKTORA RASTA I DIFERENCIJACIJE - 15 (GDF-15) U UPALNIM BOLESTIMA CRIJEVA	IZV.PROF.DR.SC. JOŠKO BOŽIĆ	17.12.2024	BN
17	MIRKO LUKETIN	"POVEZANOST KATESTATINA I RAZINA PRODUKATA UZNAPREDOVALE GLIKACIJE S KARDIOVASKULARNIM RIZIKOM U BOLESNIKA LIJEČENIH HEMODIJALIZOM"	IZV.PROF.DR.SC. JOŠKO BOŽIĆ	20.12.2024	BN
18	TONI KLJAKOVIĆ GAŠPIĆ	ANALIZA SERUMSKIH KONCENTRACIJA KATESTATINA I GDF-15 U BOLESNIKA S TEŠKIM I KRITIČNIM OBLIKOM COVID-19	IZV.PROF.DR.SC. JOŠKO BOŽIĆ	20.12.2024	EBM
19	ANTONIA PAVLOVIĆ	"REGULACIJSKI T LIMFOCITI U KLASIČNOM HODGKINOVOM LIMFOMU"	PROF.DR.SC. MERICA GLAVINA DURDOV	20.12.2024	BN
20	HRVOJE PUNDA	IZRAŽAJ SEROTONINSKIH RECEPTORA 5-HT TIJEKOM NORMALNOG I POREMEĆENOG RAZVOJA KRALJEŽNIČNE MOŽDINE I GANGLIJA U ČOVJEKA	PROF.DR.SC. MIRNA SARAGA BABIĆ	20.12.2024	EBM
21	MATEA ŽUŽUL PULJA	IZRAŽAJ KONEKSINA 37, 40, 43, 45 I PANEKSINA 1 U RANOM RAZVOJU MREŽNICE I ŽILNICE U ČOVJEKA TE U TUMORIGENEZI	IZV.PROF.DR.SC. SUZANA KONJEVODA	20.12.2024	EBM
22	ANA DUNATOV HULJEV	ZNAČAJ IZRAŽAJA PROTEINA SONIC HEDGEHOG SIGNALNOG PUTA, KALIKREINA I ACETIL-A-TUBULINA U SVJETLOSTANIČNOM KARCINOMU BUBREGA	PROF.DR.SC. KATARINA VUKOJEVIĆ	20.12.2024	BN
23	IVAN BORJAN	ZDRAVSTVENO-EKONOMSKA ANALIZA NAJČEŠĆIH KIRURŠKIH ZAHVATA U OFTALMOLOGIJI: OPERACIJE MRENE I OPERACIJE REGMATOGENOG ODIGNUĆA MREŽNICE U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJ	IZV. PROF. DR. SC. LJUBO ZNAOR I BEĀTA ĒVA PETROVSKI, STARIJA ZNANSTVENICA	15.01.2025	EBM
24	MIRELA RADMAN LIVAJA	PSIHOLOGIJSKI STRESNI ODGOVOR U RONILACA S AUTONOMNOM RONILAČKOM OPREMOM	PROF.DR.SC. ZORAN VALIĆ	22.01.2025	EBM
25	NINA IPAVEC	RAZLIKE U T REGULATORNIM I MONOCITNIM STANICAMA OSOBA S PRIMARNO PROGRESIVNOM MULTIPLOM SKLEROZOM LIJEČENIH OKRELIZUMABOM TE ONIH KOJI NE PRISTAJU NA LIJEČENJE	IZV.PROF.DR.SC. NIKOLINA REŽIĆ MUŽINIĆ	24.01.2025	EBM
26	MAJA DODG NOVAKOVIĆ	POVEZANOST NUTRITIVNOG I PARODONTOLOŠKOG STATUSA S DEBLJINOM INTIMA-MEDIJE KAROTIDNIH ARTERIJA U BOLESNIKA S TRANSPLANTIRANIM BUBREGOM	IZV.PROF.DR.SC. JOSIPA RADIĆ I IZV.PROF.DR.SC. SANJA LOVRIĆ KOJUNDŽIĆ	27.01.2025	BN
27	MATKO ROŠIN	SINDEKANI, EGZOSTOZINI I SULFO-TRANSFERAZE KAO POTENCIJALNI MODERATORI SINOVIALNE UPALE U BOLESNIKA S OSTEOARTRITISOM KUKA	PROF.DR.SC. KATARINA VUKOJEVIĆ	11.02.2025	EBM
28	VERIDIJANA ŠUNJIĆ ROGULJIĆ	UTJECAJ NAČINA ZATVARANJA OPERACIJSKE RANE PRI DEKOMPRESIJI KARPALNOG TUNELA NA FUNKCIONALNE, NEUROLOŠKE I ESTETSKE ISHODE TE NA KVALITETU ŽIVOTA: PROSPEKTIVNO RANDOMIZIRANO KLINIČKO ISPITIVANJE	IZV.PROF.DR.SC. VEDRAN KOVAČIĆ	12.02.2025	EBM
29	NELA KELAM	IZRAŽAJ KANDIDATNIH GENA ZA PRIROĐENE ANOMALIJE BUBREGA I UROTRAKTA, FGFR1, FGFR2 I RIP5, TIJEKOM FETALNOG I POSTNATALNOG RAZVOJA U ČOVJEKA I MIŠA	IZV.PROF.DR.SC. SANDRA KOSTIĆ	17.02.2025	BN
30	DOROTEA BOŽIĆ	DIJAGNOSTIKA SARKOPENIJE U BOLESNIKA S CIROZOM JETRE PRIMJENOM BIOELEKTRIČNE IMPEDANCIJE	IZV. PROF. DR. SC. IVANA MIKOLAŠEVIĆ	21.02.2025	BN
31	ARSEN IVANIŠEVIĆ	PRIMJENA PAMETNE BUŠILICE ZA PRECIZNIJU PROCJENU DUBINE I KUTA BUŠENJA U ORTOPEDSKOJ KIRURGIJI	PROF.DR.SC. KATARINA VUKOJEVIĆ	28.02.2025	EBM

RB	IME I PREZIME	NASLOV DOKTORSKOG RADA	MENTOR/KOMENTORI	DATUM OBRANE	STUDIJ
32	ANA REPIĆ BULIČIĆ	ZNAČAJ KLINIČKIH I MORFOLOŠKIH PARAMETARA U PROCJENI RIZIKA RUPTURE I ISHODA EMBOLIZACIJSKOG LIJEČENJA INTRAKRANIJSKIH ANEURIZMI	PROF.DR.SC. ZDRAVKA POLJAKOVIĆ SKURIĆ	10.03.2025	EBM
33	NENAD KUNAC	APOPTOZA I ODGOVOR STANICA NA HIPOKSIJU U KARCINOMU DEBELOG CRIJEVA	PROF.DR.SC. KATARINA VILOVIĆ	11.03.2025	TKMZ
34	ZDRAVKO ODAK	UTJECAJ C19H16CIN3O2S NA IZRAŽAJ GLIKOSFINGOLIPIDA, CITOTOKSIČNOST, APOPTOZU I METABOLOMIKU U STANIČNIM LINIJAMA ADENOKARCINOMA JAJNIKA	PROF.DR.SC. VEDRANA ČIKEŠ ČULIĆ	18.03.2025	TRIBE
35	PETRA MIKULIĆ	INERVACIJA I IZRAŽAJ BETA-KATENINA, VITAMIN D RECEPTORA I NOTCH2 TIJEKOM RANOG RAZVOJA LJUDSKOG UNUTARNJEG UHA	PROF.DR.SC. SNJEŽANA MARDEŠIĆ	18.03.2025	EBM
36	DANICA BOBAN	UČINAK KONZUMACIJE VINA I ETANOLA NA PREŽIVLJENJE I PROLIFERATIVNU FAZU CIJELJENJA NAKON KIRURŠKI INDUCIRANOG INFARKTA MIOKARDA NA MODELU ŠTAKORA	PROF.DR.SC. IVICA GRKOVIĆ	19.03.2025	EBM
37	MAGDA PLETKOSA PAVIĆ	"REFLEKTIVNI MODEL PRIDRŽAVANJA NUŽNIH EPIDEMIOLOŠKIH MJERA U PREVENCIJI PANDEMIJE COVID-19 UTEMELJEN NA TEORIJI PROCESA NORMALIZACIJE"	IZV.PROF.DR.SC. SLAVICA KOZINA	25.03.2025	EBM
38	NIKILA PAVLOVIĆ	ITGA8 I VANG2 KAO PROGNOŠTIČKI MARKERI UROĐENIH ANOMALIJA BUBREGA I MOKRAČNOG TRAKTA U ČOVJEKA I MIŠA	PROF.DR.SC. KATARINA VUKOJEVIĆ	28.03.2025	TRIBE
39	JURICA NAZLIĆ	UČINAK UMJERENE KONZUMACIJE CRNOG VINA NA SERUMSKE KONCENTRACIJE HEPICIDINA I DRUGE POKAZATELJE HOMEOSTAZE ŽELJEZA U ZDRAVIH I U OSOBA SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU TIPA 2	PROF. DR. SC. MLADEN BOBAN	31.03.2025	EBM
40	BLAŽ BARUN	PROCJENA OPORAVKA PACIJENATA S TRZAJNOM OZLJEDOM VRATA NAKON FIZIKALNE TERAPIJE KORIŠTENJEM ELASTOGRAFIJE POSMIČNIM VALOM I INDEKSA ONESPOSOBLJENOSTI VRATNE KRALJEŽNICE ŠEST MJESECI NAKON PROMETNE NEZGODE	IZV.PROF.DR.SC. JURE ALJINOVIĆ	09.04.2025	TRIBE
41	LUKA ANDROJA	TREND OVI KRETANJA INDEKSA TJELESNE MASE U RAZDOBLJU OD 2012. – 2022. GODINE I ŽIVOTNE NAVIKE OSNOVNOŠKOLSKO DJECE U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI	DOC.DR.SC. ŽELJKA KARIN	11.04.2025	TRIBE
42	STIPE DUMANČIĆ	CD56-POZITIVNE NK STANICE I CD138-POZITIVNE PLAZMA STANICE U BAZALNOJ DECIDUI I HISTOPATOLOŠKA OBILJEŽJA POSTELJICA NAKON LIJEČENJA NEPLODNOSTI UZROKOVANE ENDOMETRIOZOM	IZV.PROF.DR.SC. JELENA MARUŠIĆ	15.04.2025	TRIBE
43	MARIJAN TEPEŠ	PROTEKTIVNI UČINAK PENTADEKAPEPTIDA BPC 157 NA OŠTEĆENJE ORGANA U ABDOMINALNOM KOMPARTMENT SINDROMU NA MODELU ŠTAKORA	PROF.DR.SC. PREDRAG SIKIRIĆ	16.04.2025	TRIBE
44	BRANKA JURČEVIĆ ZIDAR	UČESTALOST KONZUMACIJE UMJETNIH SLADILA U DJECE I MLADIH I ANALIZA KONCENTRACIJE UMJETNIH SLADILA U ODABRANIM PREHRAMBENIM PROIZVODIMA	PROF.DR.SC. DAVORKA SUTLOVIĆ I DOC.DR.SC. ZLATKA KNEZOVIĆ	29.04.2025	EBM
45	SIJANA DEMIROVIĆ	ČIMBENICI KOJI UTJEČU NA PRIDRŽAVANJE TERAPIJE UREĐAJEM ZA POTPOMOĞNUTO DISANJE (CPAP) U BOLESNIKA S OPSTRUKCIJSKOM APNEJOM TIJEKOM SPAVANJA TEŠKOG STUPNJA	PROF.DR.SC. ZORAN ĐOGAŠ	30.04.2025	EBM
46	MARIJA BUŠIĆ	PREDIKTIVNA VRIJEDNOST POJAVNOG DIFUZNOST KOEFICIJENTA U PERITUMORSKOJ REGIJI PACIJENATA S GLIJOMSKIM NOVOTVORINAMA MOZGA POD UTJECAJEM ONKOLOŠKE TERAPIJE	IZV.PROF.DR.SC. KREŠIMIR DOLIĆ	30.04.2025	BN

MAGISTRE I MAGISTRI FARMACIJE

7. ožujka 2025.

- 1 Dadić Anita
- 2 Farkaš Klara
- 3 Kranjčević Elena
- 4 Latinac Nera-Ana
- 5 Mađor Dora
- 6 Martinić Cezar Ivona
- 7 Minga Katarina
- 8 Petričević Karla
- 9 Petričević Mihaela
- 10 Pranjić Mara
- 11 Radovniković Paola
- 12 Rukavina Lorena
- 13 Slišković Anja
- 14 Šeravić Ivana
- 15 Škarpa Anđela
- 16 Tarabarić Kristian
- 17 Tičinović Ana
- 18 Vuko Sara
- 19 Zović Lorena
- 20 Žanetić Mario Branko

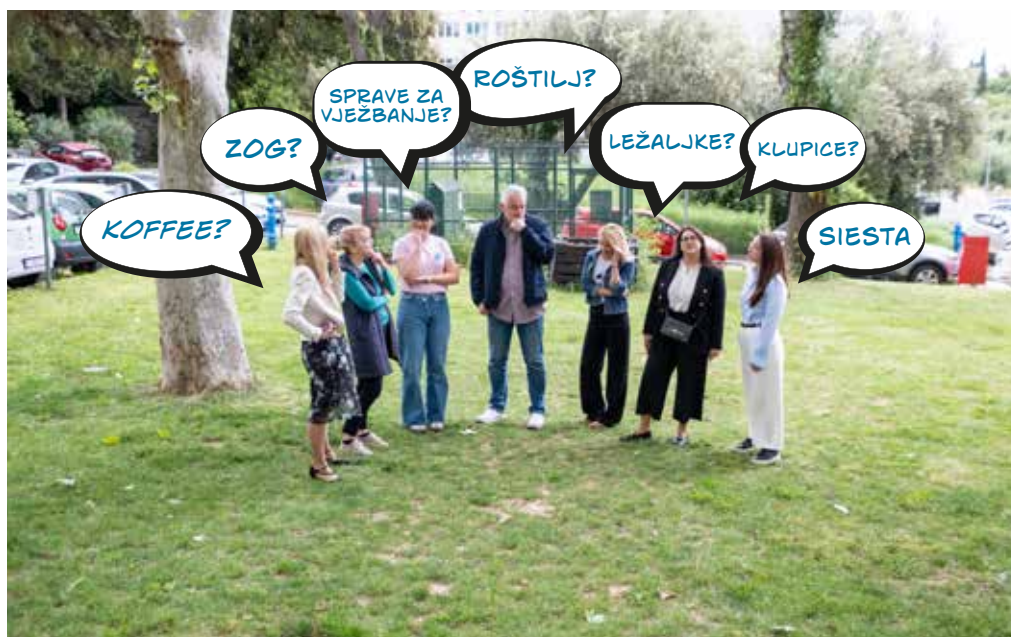

FOTO KOLAČIĆ

Nova ulazna vrata
u knjižnicu.

FOTO SAN

Studentski zbor Medicinskog fakulteta u Splitu
/ University of Split School of Medicine Student Council

Kontakt: szmefst@gmail.com

Web

Studentske sekcije

- HitnoST
- CPSA - Udruga studenata farmacije i medicinske biokemije
- CroMSIC
- EKspediST
- Sekcija za oftalmologiju
- Reparo
- Student Section for Dermatology
- Udruga studenata dentalne medicine Split - PreventiST
- MentaliST
- Pterion
- International Student Association ISA USSM
- Sekcija za radiologiju
- Sekcija za endokrinologiju
- Sekcija za otorinolaringologiju

STUDENTSKE REFERADE

Ured za studij Medicine:

e-mail: referada_medicina@mefst.hr

Ured za studij Dentalne medicine:

e-mail: martina.pelivan@mefst.hr

Ured za studij Farmacije:

e-mail: ana.arapovic@mefst.hr

Ured za nastavu:

e-mail: zeljka.marelja@mefst.hr

e-mail: helena.jovic@mefst.hr

Medical Studies in English

student_office@mefst.hr

Ured za poslijediplomske studije:

phd@mefst.hr

KNJIŽNICA/LIBRARY

knjiznica@mefst.hr

Upute

Instructions

